

O njej bodo razpravljali na prihodnji vladni seji

Pertinijeva novoletna poslanica odprla vrsto političnih vprašanj

Odbori za mir in pacifisti podpirajo Pertinija

RIM — Kot je bilo pričakovati je Pertinijeva novoletna poslanica odprla prenekatero politično vprašanje in prenekateri problem med strankami in v Italiji nasploh. Kakšne bodo posledice predsednikovega govora na vladno večino se bo izkazalo na seji ministrskega sveta, ki bo še pred koncem tedna in ki se ga bodo politične sile udeležile, potem ko so dale duška medsebojnim polemikam.

Liberalcec Egidio Sterpa je včeraj dejal, da je zaskrbljen, zaradi zmešnjave v pristojnostih, ki jo je poseg predsednika republike na tako zaskrbljujoč način podčrtal. Predsednik vlade Bettino Craxi, ki je neposredno po Pertinijevem govoru izjavil, da se povsem strinja z njim, je v intervjuju za neki tednik v nekoliko meglenih tonih namenoma podčrtal nekatere razlike med njegovim stališči in stališči predsednika republike.

«Bojim se in groza me je vojne, ki je trenutno v teku — je rekel predsednik vlade — ni pa me strah nemišljenih vojn. Menim, da si velesili ne želita vojne, čeprav obstaja velika napetost, ki sama ob sebi predstavlja nevarnost. Prizadevati si

je treba za ponovno vzpostavitev pogojev, v katerih bi se razvil konstruktiven dialog. Cilj za katerega si moramo prizadevati vztrajno in potrpežljivo je graditev miru in varnosti. Mir za vse in varnost za vsakega posameznika.»

Predsedniku vlade prav gotovo ni bil všeč Pertinijev poziv za popolno in nadzorovano razorožitev in niti njegova naklonjenost pacifističnim manifestacijam, kar pa je naletelo na odprto odobravanje odborov za mir, ki so predsedniku republike poslali pismo, v katerem mu priznavajo zaslug, da je pravilno tolmačil hrepenenje po miru in željo po razorožitvi, ki so jo izrazile stotine tisočev ljudi, ki so se udeležili velikih manifestacij širom po Italiji. Počasčeni smo ob misli, pravijo predstavniki odborov za mir, da je Pertini s tistimi, ki manifestirajo za mir.

Med reakcijami je treba zabeležiti tudi spoštljivo a kritično pismo, ki ga je predsedniku pisala italijanska židovska skupnost. «Med številnimi pokoli, ki so omadeževali s krvjo Bližnji vzhod, ste omenili kot obdobje vrednega samo tistega v taboriščih Sabri in Satili in pripisali

neposredno odgovornost tistim, ki ga niso preprečili, kar je bilo seveda zelo hudo, vendar tudi predmet uradne preiskave, ki ji v državah tistega območja ni primera. Niste na noben način omenili falangistov, ki so bili pravi krivci pokola. Prav tako ste pohvalili modrost kralja Huseina, vendar bi bilo zelo poučno, če bi v tem kontekstu omenili tudi pokol tistih 15 ali 20 tisoč Palestincev, ki ga je redna jordanska vojska pod njegovim poveljstvom zagrešila med znanim črnim septembrom leta 1970.»

Židovska skupnost pravi, da njene kritike nimajo namena zanikati pravic palestinskega ljudstva ali pa zagovarjati početje kogarkoli. Italijanski židje se bojijo samo, da se ne bi ponovili dogodki iz poletja 1982, ko se je vrsta protisionističnih neredov sprevrgla v pravcati antisemitizem.

Treba bo videti in sicer po zasedanju ministrskega sveta, če bo poziv predsednika republike pripomogel k konkretnim sklepom glede italijanske vojaške odprave v Libanonu ali pa če se bo vse poglelo po sedanjih kritikah.

R. G.

Izraelska letala napadla položaje družov

BEJRUT — Po desetdnevnem premoru (zadnjič so izraelska letala bombardirala področje okrog Bejruta 21. decembra) je izraelsko letalstvo včeraj spet stopilo v akcijo in bombardiralo postojanke družov in palestinskih oporečnikov, ki se nahajajo na planinah jugovzhodno od libanonskega glavnega mesta. Po izjavah glavnika izraelske vojske naj bi štiri letala bombardirala Bahmdoun na cesti Bejrut - Damask in pri tem uničila hotela Chipper in Mansourieh, kjer naj bi se po besedah izraelskega predstavnika skrivali pristaši Abu Muse.

V včerajšnji «dibanonski dnevnik» gre vpisati tudi ponoven atentat proti Francozom. Tarča tega novega napada je bil šofer francoskega konzulata v Bejrutu, katerega je neznanec hudo ranil s strelji iz pištole in se sedaj bori s smrtjo v bejrutski bolnišnici. To je tudi prvi napad na francoske civiliste po valu atentatov na mirovno silo Francije lanskega novembra.

To pa seveda še ni vse. Kmalu po poidevu so se začeli novi boji med različnimi libanonskimi frakcijami. V teh spopadih sodelujejo pristaši «demokratske arabske stranke» (ki je filozofska) in člani «gibanja za islamsko zedinjenje», ki so podpirali Arafata v boju proti palestinskim oporečnikom. Zaenkrat ni še podatkov o morebitnih žrtvah.

NA 2. STRANI

Na sliki (Telefoto AP): Francoski vojak v polni bojni opremi spremlja libanonska otroka.

Vrsta odprtih problemov o posegih na Krasu

V zadnjem času vlada precejšnje zatišje glede vseh tistih problemov, ki so povezani s problemom uporabe teritorija in ki nas neposredno kot slovensko narodnostno skupnost najbolj zanimajo: gre za vsa tista nerešena vprašanja, ki gredo od gradnje hitrih cestnih povezav pa do načrta za ljudske gradnje na Opčinah in razširitve prosečke tranzitne postaje v zgoniški občini, ki so že terjale in bodo še zahtevale žrtvovanje dela pretežno slovenske zemlje. V zvezi z vsemi temi problemi obstaja še vrsta nerešenih problemov, ki bi jih treba v splošnem interesu rešiti v najkrajšem času. Poraja se namreč sum, da se očitno računa na popustljivost posameznih lastnikov, oziroma njihovih organizacij in javnih uprav, ki podpirajo zahteve razlaščenecv in naše narodnostne skupnosti nasploh v tem boju za ohranitev slovenske zemlje.

NA 4. STRANI

BOÑN — Zahodnonemški zunanji minister Genscher je bil lažje ranjen v prometni nesreči, do katere je prišlo pri Nonnweilerju. Avto, s katerim se je Genscher peljal, je zaradi zasneženega cestnišča zavozil s ceste, pri čemer se je obrnil na streho. V nesreči si je Genscher poškodoval prsni koš

Z novoletnim «paketom» vlada spremenila iztočnico za pogajanja o ceni dela

RIM — Novoletni «paket», ki ga je v obliki podražitve petrolejskih derivatov in uslug vlada čarovala italijanskim državljanom, je, razumljivo, spravil na noge najprej in predvsem sindikalne kroge. Predstavnika CGIL, tajnik Lama in njegov namestnik De Turco, sta predlagala takojšnje sklicanje enotne sindikalne federacije CGIL, CISL, UIL, da odloči skupno strategijo do nove gospodarske politike, ki jo je vlada vsilila s podražitvami ob koncu leta. Oba sindikalista trdita, da se je iztočnica za pogajanja z vlado in družbenimi silami o ceni dela spremenila. Podražitev bencina in u-

slug kakor tudi nevarnost, da vlada podraži še druge storitve, ki jim sama določa administrativno ceno, vnaša novosti, ki so v nasprotju s sklepi, ki jih je vlada zagovarjala na začetku pogajanj. Po besedah Lama in Del Turca je minister za delo prekršil načelo o sočasnem preklicu nekega sklepa, sprejeto na zadnjem sestanku. Zaradi tega je sedaj vlada na potezi, da obnovi poprejšnje pogoje za takšno obliko pogajanja, ki bo povrnila zaupanje in pripeljala razpravo k hitremu koncu.

«Pogajanja med različnimi stranmi o boju proti inflaciji in o ceni de-

la bodo uspešna samo takrat, ko bodo uveljavljene sprejemljive metode,» pravi tajništvo CGIL. Samo s tega stališča bo CGIL na sestanku v CISL in UIL zahtevala obnovitev pogajanj z vlado.

Lama in Del Turco sta se sklicevala tudi na organizacijsko konferenco v Riminiju in poudarila, da je osnova za pogajanje zaposlovanje v vseh njegovih vidikih in takšna davčna politika, ki bo ob primerni strogozi zagotovila pravično obdavčitev. Vse pa mora biti vključeno v protinflacijsko politiko, ki bo izhajala iz zamrznitve tarif in administrativnih cen nekaterih poglavitnih vrst blaga.

Tajnik CISL Carniti pa je o ministru De Michelisu dejal, da eno govori drugo pa de a. «Kar zadeva davke,» je dejal, «niso potrebni Visentini-ovi ukrepi, da se poiščejo deni» davkoplačevalci, ampak že vsak državljan na seznamu davkoplačevalcev lahko s prebere, katere kategorije se izmikajo svoji državljanski dolžnosti, katere pa jo samo delno izpolnijo.»

PEKING — Prvič v zgodovini LR Kitajske, ki je bila ustanovljena pred 33 leti, bo imela ta država informativni tednik. Izhajati je začel včeraj.

Andreotti v Afriki

LIBREVILLE — Italijanski zunanji minister Andreotti je prispel v glavno mesto Gabona, kjer bo danes imel vrsto pogovorov s tamkajšnjimi voditelji. Glavna tema pogovorov bo gospodarsko sodelovanje med Italijo in Gabonom, ki je odločno stopil na pot industrializacije in ki razpolaga z velikimi zalogi najrazličnejših surovin, od petroleja do urana.

NA 2. STRANI

V Nigeriji se položaj normalizira

LAGOS — Po novoletnem vojaškem državnem udaru je bil včeraj položaj v Nigeriji dokaj miren. Nigerijski radio je včeraj pozno popoldne objavil vest, da so odpravili izredno stanje in da so za promet odprli letališča, medtem ko so mejni prehodi z drugimi državami do nadaljnjega še zaprti.

Člani vrhovnega sveta vojaške vlade so včeraj tudi zaprseglj pred novim predsednikom republike generalom Buharijem in kaže, da so v novi vladi tudi nekatere osebnosti, ki so sestavljale prejšnjo vojaško vlado, ki je odstopila leta 1979.

V Tuniziji nad dvajset mrtvih

TUNIS — V Tuniziji se nadaljuje odpor prebivalstva proti podražitvam nekaterih osnovnih živil, v prvi vrsti kruha. V poznih večernih urah je prišla agencijska vest, da so se demonstracije, ki so se začele že 29. decembra v srednjih in zahodnih predelih države, razširile tudi na glavno mesto. Tam je na tisoče ljudi demonstriralo proti podražitvam in kaže, da je prišlo tudi do spopadov s policijo. Število mrtvih pa naj bi naraslo na dvajset, medtem ko je ranjenih na desetine.

NA 12. STRANI

Nekdanji premier zavrača obtožbe

Premier Mauray obtožuje Barrea in Giscarda D'Estainga (Telefoto AP)

PARIZ — Nekdanji predsednik francoske vlade Barre je zanikal, da bi bil na kakršenkoli način vpleten v zadevo «Elf-Aquitaine» ter izrazil prepričanje, da gre za politični manevar, ki so ga uprizorili njegovi nasprotniki.

Barrea in nekdanjega predsednika Giscarda D'Estainga je obtožil sedanjega predsednika vlade Mauroy, da sta vedela za zadevo «Elf-Aquitaine» in da sta leta dajala potuho njenim organizatorjem.

Pred leti sta dva raziskovalca sklenila s francosko državno družbo Elf sporazum za izdelavo letal, ki bi lahko «zavohala» pod zemeljsko skorjo ležišča petroleja in urana, ali pa celo odkrila podmornice pod morskjo gladino. Raziskovalni program je terjal na stotine milijonov frankov, ne da bi dal kakršnegakoli rezultata.

Zavarovalnice zahtevajo povišek tarif

RIM — Če vlada ne bo v zadostni meri povišala zavarovalnine, bodo zavarovalnice zahtevale od zavarovalcev neke vrste «ticket» se pravi plačilo določene vrste ne g'ede na višino škode, ki jo morajo povrniti. V to zahtevo se postopno usmerjajo vse italijanske zavarovalne družbe, ki skušajo prisiliti vlado, naj bi s 1. februarjem dvignila zavarovalne premije za več kot deset odstotkov ali naj bi, ob manjšem povišku, znižala bremena prihodek zavarovalnice. V nasprotnem primeru, pravijo zavarovalnice, bi zavarovalnine v avtomobilskem sektorju ne bile več donosne zaradi naraščanja cene nadomestnih delov in cene dela v mehaničnih delavnicah.

Pozzuoli: v letu 1983 so se tla dvignila za skoraj en meter

POZZUOLI — Pojav dviganja tal v Pozzuoliju bo najbrž zaznaven tudi v prihodnjih mesecih. Tako menijo izvedenci vezuvskega observatorija v svojem letnem poročilu. V dokumentu znanstveniki navajajo, da so se v lanskem letu tla dvignila poprečno za dva milimetra in pol na dan in da so se skupno dvignila za 90 centimetrov, v primerjavi z letom 1970, ko so začeli nadzirati Pozzuoli z znanstvenimi merilnimi pripravami, pa so se tla dvignila za 260 cm in dosegla raven, ki so jo imela v začetku stoletja.

Zelo verjetno je torej, menijo znanstveniki, da se bo pojav nadaljeval tudi v letu 1984, ob tem pa pripominjajo, da točne napovedi niso mogoče in da se izvedenci lahko oprejo le na verjetnostni račun.

Protiteroristični zakon v Čilu

SANTIAGO DE CHILE — Čilske vojaške oblasti so z nenavadno naglico sprožile razpravo o osnutku novega protiterorističnega zakona, katerega namen je preprečiti razraščanje terorizma.

Člani vojaške hunte imajo le 15 dni časa, da jo proučijo in odobrijo. V popolnost informacije naj dodamo, da se sestavljenci novega zakona ponašajo s tem, da so osnutek izdelali po zgledu posebnega italijanskega zakona proti terorizmu, ki je v Italiji dal tako spodbudne uspehe. Vsekakor lepo zadoščenje za italijanske zakonodajalce, da se čilski fašisti zgledujejo po njihovem delu.

Obisk zunanjega ministra Andreottija v Afriki Gabon želi tesnejše sodelovanje z Italijo

LIBREVILLE — Italijanska politika sodelovanja z deželami v razvoju bi lahko bila zgled za pravilno zastavljanje dialoga med Severom in Jugom. S to ugotovitvijo so gabonski voditelji dočakali včeraj italijanskega zunanjega ministra Giulia Andreottija, ki se te dni mudi pri njih na prvi etapi svojega afriškega potovanja. Andreotti je sploh prvi italijanski zunanji minister, ki obišče Gabon, nekdanjo francosko kolonijo, ki je neodvisna od leta 1960 in v kateri živi, na površini, ki je enaka Italiji, milijon 200 tisoč prebivalcev. Gabon je trenutno najbogatejša afriška država, razpolaga z velikimi zalogami petroleja in rudnih in je komaj premostil daljšo gospodarsko krizo.

Politični pogovori med Andreottijem in predsednikom Gabona Bongom bodo potekali danes, vendar je že sedaj znano, da si ta afriška država želi bolj tesnejših stikov z Italijo. Trenutno so nekatera italijanska podjetja prisotna pri gradnji transgabonske železnice, ki bo dolga 950 km in ki je politično in gospodarsko neobhodno potrebna za razvoj industrializacije. Andreotti si je danes ogledal nekatera delovišča transgabonske železnice.

Gabon vabi italijanska podjetja, ki lahko s svojo tehnologijo prispevajo k industrializaciji države, hotel pa bi se tudi rešiti francoskega monopola, saj je trenutno v veliki meri odvisen od francoskih podjetij in njihove tehnologije, kar pa le še podčrtuje odvisnost nekdanje kolonije od Francije.

V letu 1982 je izmenjava med Italijo in Gabonom znašala pičlih 62,3 milijarde lir in pri tem je Italija imela negativen saldo za 13,1 milijarde lir. Italija uvaža iz Gabona predvsem kovinske rudnine, les, lahka in kurilna olja, medtem ko izvažajo stroje in električne aparature, paražnično kovo mezo, čevlje ter pohištvo iz trsja.

Pred obiskom kitajskega predsednika vlade v ZDA

PEKING — Pred svojim skorajšnjim potovanjem v ZDA je imel kitajski premier Zhao Ziyang včeraj tiskovno konferenco, na kateri je jasno povedal, da ne bo v nobenem smislu pritisnil na upravo predsednika Reagana. Pri tem je seveda mislil predvsem na pomoč, ki jo ZDA nudijo Formozu.

Kitajski predsednik vlade je tudi poudaril, da se bo Kitajska še naprej do pičke držala načel vseh treh obojestranskih komuniquejev, ki sta jih državi doslej objavili in upa, da se bodo tudi ZDA tega držale.

Na sliki (teletoto AP): kitajski premier med tiskovno konferenco.

Po posredovanju predsedniškega kandidata Jacksona Sirske oblasti so včeraj osvobodile ameriškega letalca Roberta Goodmana

DAMASK — Pilot ameriške vojaške mornarice Robert Goodman, ki je bil v sirskem jetništvu od decembra lani, je od včeraj na svobodi. Sirske oblasti so Goodmana izročile Jesseju Jacksonu, ki je eden izmed kandidatov demokratske stranke za predsedniške volitve v ZDA in je bil štiri dni na zasebni misiji v Siriji, da bi spodbudil izpustitev 27-letnega poročnika. «Zelo sem vesel in to je lep dan,» je dejal Goodman novinarjem takoj po osvoboditvi. Črnopolni duhovnik Jackson pa je izjavil, da gre za velik korak proti miru in da je odločitev za osvoboditev poročnika sprejel sam sirski predsednik Hafez Assad, s katerim se je v ponedeljek pogovarjal dve uri. «Predsednik Assad je privolil v osvoboditev, kajti smatra, da je to humano dejanje, s katerim skuša tudi razbiti spiralo bolečine,» je še dejal Jackson in izrazil upanje, da bodo tudi oblasti ZDA pokazale nekaj dobre volje. Sirci so namreč kot pogoj za Goodmanovo izpustitev zahtevali, naj se prenehajo poleti ameriških letal nad njihovimi pozicijami v Libanonu.

Par minut po osvoboditvi ameriškega poročnika je dal neki sirski funkcionar uradno izjavo glede tega dogodka in pripomnil, da naj to ustvari ozračje, da marinci zapustijo Libanon. Ob tem pa je poudaril, da bodo Sirci še vedno odločno odgovorili na vse provokacije in napade na njihove postojanke v Libanonu. «Odločitev, da osvobodimo jetnika, je kot odgovor na humanitarni apel predsedniškega kandidata Jacksona in same vlade ZDA. Je pa tudi sirski prispevek k umiku ameriških sil iz Libanona.»

Goodmana so Sirci ujeli 4. decembra, potem ko so sestrelili njegovo letalo, v katerem je izgubil življenje njegov kolega Mark Lange. Ameriški poročnik je tudi že na poti v ZDA s posebnim letalom. Iz Bele hiše zaenkrat ni še uradnih komentarjev, neki glasnik pa je izjavil, da je predsednik Reagan zadovoljen.

Protisandinistični gverilci stopnjujejo oboroženo dejavnost

MANAGUA — V Nikaragvi se nadaljujejo oboroženi spopadi med vladnimi silami in protisandinisti. Včeraj je prišlo celo do pomorskega spopada v Tihem oceanu, medtem ko še trajajo boji na severu dežele. Prav bitke na severu so protisandiniste drago stale, saj so izgubili življenje že 103 protivladni gverilci.

Nikaragujsko zunanje ministrstvo je objavilo vest, da so protisandinisti z dvema izvidniškima čolnoma napadli pristanišče Puerto Sandino kakih 140 kilometrov od glavnega mesta ter obstreljevali ribiške ladje, ki so bile tam zasidrane, nakar sta oba čolna pobegnila na ocean. Za nji-

ma sta se pogali dve vladni vojni ladji, ki pa sta se morali na vrat na nos vrniti v pristanišče, ker je pred nikaragujskimi obalami križarila večja bojna ladja, najbrž ameriška. Ameriško brodogradništvo namreč že dalj časa pluje pred nikaragujsko obalo in ustrahuje tamkajšnje prebivalce, ki si iz dneva v dan pričakujejo invazijo, kot se je pripetilo na otoku Grenadi.

Obrambno ministrstvo pa je sporočilo, da se nadaljujejo boji tudi v pokrajini Jinotega, kjer bi somozisti hoteli ustvariti utrjeno območje, s katerega bi lahko pridirali globlje v Nikarago. Sandinisti doslej baje ni-

so utrpeli izgub, zaskrblja pa jih nova fronta, ki se odpira ob meji s Kostariko, kjer napreduje nekdanji «komandant Cero» Eden Pastora, ki je bil eden herojev sandinistične revolucije in se je kasneje spremenil v enega najhujših sovražnikov sandinistov. Doslej s tistega območja ni vesti o poteku bojev.

□ SANTIAGO — Čilska komunistična partija je včeraj proslavila 62-letnico svojega obstoja z manifestacijo, ki se je udeležilo okrog 6 tisoč ljudi. Eđini govornik je bil Eduardo Valencia, ki je pozval k enotnosti in nacionalnem sporazumu.

Turisti hitreje v Jugoslavijo

BEOGRAD — Motorizirani turisti bodo poleti hitreje prestopali jugoslovanske meje. Do nove turistične sezone bodo končali prenovo prehoda v Šentilju, zvezna carinska uprava pa je predlagala, da bi na vseh mejnih prehodih z Avstrijo zaposlili še 75 delavcev. Na teh prehodih bodo na vrhuncu sezone pomagali tudi cariniki iz drugih carinarnic. Motorizirane potnike bodo tako kot že doslej pošiljali tudi na manj obremenjene mejne prehode. Pripravljen je tudi samoupravni sporazum o vzdrževanju objektov na mejnih prehodih, za kar naj bi namenjali tri odstotke sredstev od nadomestil za ceste. (dd)

Ob pozitivnih spremembah tudi precej senčnih točk

BEOGRAD — Leto 1983 ni bilo lahko za jugoslovansko gospodarstvo, kljub temu pa je doseglo tudi nekatere pozitivne spremembe. Predvsem velja poudariti, da Jugoslavija je lani vrnila in uredila vse prispele obveznosti do tujine, plačilni primanjkljaj pa ne bo višji od 150 milijonov dolarjev.

Uvoz je bil manjši za 1,9 odstotka, izvoz pa večji za 1,4 odstotka. Pokritost uvoza z izvozom je znašala 80 odstotkov. Če k temu prištejemo šelast industrijske proizvodnje za okoli 1,3 odstotka, potem je jasno, da stabilizacijski ukrepi dajejo prve rezultate.

Poleg omenjenih ohrabrujočih rezultatov pa je treba omeniti tudi manj uspešne. Po statističnih podat-

kih in ocenah se je lani znova upočasnila gospodarska rast. Dokaz tega je realni padec družbenega proizvoda za 1,3 odstotka. Kmetijska proizvodnja je bila v primerjavi z letom 1982 manjša za 2,1 odstotka.

Večletno zmanjševanje naložb je imelo najslabše posledice v gradbeništvu. Vse ocene kažejo, da so imele gradbene organizacije lani za 14 odstotkov manj dela kot leto prej. Prometne storitve so se povečale za dva odstotka, predvsem zaradi povečanega prevoza jugoslovanskih ladij v mednarodnem pomorskem prometu.

Število zaposlenih v družbenem sektorju se je povečalo za dva odstotka, vendar pa je bila produktivnost dela nižja za 3,4 odstotka. Na zaposlitev je lani čakalo 5,8 odstotka več ljudi

Iskanje poljske poti v socializem vznemirja marksiste v Sovjetski zvezi

MOSKVA — «Vprašanja filozofije», glasilo znanstvenega akademskega zavoda za filozofijo Sovjetske zveze se spušča v polemiko s trditvami uglednega poljskega marksista - leninista Jerzyja Wiatra, ki je v oceni dogodkov v letih 1980-1981, zapisal, da je kriza nastala kot posledica posnemanja «zunanjega modela», kar z drugimi besedami pomeni sovjetskega modela. Wiatr vidi stalni vzrok poljskih težav v odstopanju od poljske poti v socializem, odnosno v tem, da so v njegove temelje vgradili sovjetski ideološki model.

List Vprašanja filozofije trdi, da gre za zelo važna vprašanja, o katerih je potrebno poglobljeno razpravljati. Avtor članka zavrača trditve, da je «od zunaj na Poljsko pri-

nešeni model razvoja» kriv za poljsko krizo, ampak vidi vzroke za krizo v napakah poprejšnjega vodstva. Poljskega marksista sovjetski list proglašajo samo za sociologa in politologa in analizira vse njegove članke napisane v zadnjih desetih letih. Tako trdi, da samo obstoj ene socialistične družbe lahko krepí socializem v drugih članicah. Nadaljuje pa s trditvijo, da so za poljsko krizo krive napake bivših voditeljev, razračenost birokracije in pojav korupcije, ki je številnim delavcem spodkopaval vero v socializem.

Poglavitni cilj sovjetske kritike poljskega znanstvenika o njegove trditve, da je povojna poljska zgodovina, od 1948. leta dalje, sestavljena iz nereševanja kriz, ki so jo dolete-

le. V tej analizi vidi sovjetski časopis zahtevo po «spremembi poljskega političnega sistema.»

Kakor vidimo gre za ideološko razpravo, ki kaže, da Poljaki začinjajo razmišljati s svojo glavo in iskati, kot se reče, poljsko pot v socializem, ki ne pozna uvoženih modelov. Zanimivo je, da ne gre za osamljen primer v taboru. V zadnjem času je tudi Madžarska uvedla novosti v svoj politični sistem: namesto ene bosta posledaj na vsakem volišču kandidirali po dve osebi.

□ BELFAST — Prva žrtev političnega nasilja v novem letu v Severni Irski je vojak krajevne pomožne britanske vojske, ki je padel v zasedi ob meji z Irsko.

Esej Pavla Merkuja «Poslušam»

JOŽE PIRJEVEC

Pavle Merku je kakor bodeča neža: če se mu neprevidno približaš, te piči. To sem okusil že pogosto in tudi pred dnevi, ko sem stopil dokaj prešerne volje v njegovo radijsko celico ter bil deležen za dobrodošlico cele vrste nezaljubljenih očitkov. O pogovoru pred mikrofonom, ki je nato sledil, o Merkujevih — tokrat zasluženih — popravkih mojih izraznih napak, je bolje, da molčim.

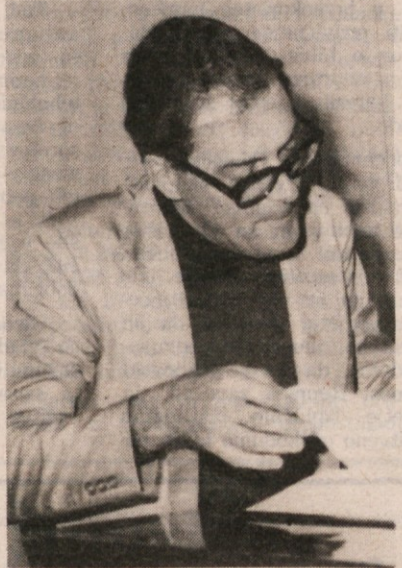
Pa kaj bi tisto. Da je Merku dr. Jeckill in mr. Hyde v malem, vem že dolgo in sem se s tem tudi sprijaznil. Mr. Hyda sprejemam, ker si predstavljam, da je pač bistveni del dr. Jeckylla, da predstavlja njegovo demonično ali vsaj škratovsko plat, brez katere ni popadljive in iskriče misli ter zafurkane, pa tudi ustvarjalne besede.

Vsega tega je na kupe zaslediti v knjižici, ki jo je Pavle Merku pred kratkim izdal pri ZTT pod nekoliko zagonetnim naslovom: «Poslušam», pomen katerega razumeš šele, ko knjižico prebereš. Gre za nadvse eleganten, rekli bi aristokratski esej, ki ni namenjen široki publiki, saj svojega elitarnega značaja ne skriva in se ga ne sramuje. Vsaj tako se mi zdi, kajti dvomim, da bo dosti bralcev, ki bojo avtorju znali enakovredno stopati ob strani po vsem širokem prostoru, v katerem se suvereno spreha njegova bogata kulturna misel.

Ne domišljam si, da sam spadam med te izbranice, čeprav moram reči, da sem Merkujevo knjigo kar dvakrat z užitkom prebral in se pri marsikateri njegovi trditvi z zanimanjem ustavljal. Naj povem tistim, ki delca še niso vzeli v roke, da nam Merku

predstavlja nekakšen triptih, od katerega sta levo in desno krilo posvečena glasbi in jeziku, sredina pa nadvse zanimivi autobiografski skici, ki nam pomagajo vsaj delno spoznati avtorjevo zapleteno in nenavadno podobo.

Merku je brez dvoma izviren tudi v svojih biografskih podatkih, saj predstavlja nekakšno belo vrano v tržaškem zverinjaku. Iz narodnostno mešane družine, ki je bila v času fašizma že skoraj asimilirana (doma so govorili v tržaškem italijanskem dia-

Pavle Merku

lektu), je med vojno našel pot nazaj k slovenskemu jeziku in zavesti. Rezultat te narodnostne in kulturne «nabaze» je nadvse razveseljen, saj je Merku polno zaživel tako v slovenskem kot v italijanskem kulturnem

krogu in že s svojim primerom dokazal, kakšne višine bi lahko doseglo tržaško umsko življenje, če bi se našlo več takih, ki bi znali slediti njegovemu zgledu.

Če naj sedaj spregovorim o obeh krilih avtorjevega triptiha, se bom najprej dotaknil tistega, ki je posvečen glasbi. Tu moram sicer biti, kot človek, ki ne zna brati niti not, zelo previden. Edino kar lahko rečem, je, da mi bo Merkujevo pisanje vodilo, s katerim se bom v bodoče pogosto podajal v svet moderne glasbe. Poleg razkošnega razmišljanja in ocenjevanja tujih in domačih skladateljev, od Jančka do Berga, od Kogojca do Ramoša, ne more seveda manjkati v tem uvodnem delu tudi merkujevskih puščic, med katerimi naj omenim predvsem tiste, ki lete na račun vsakega političnega in potrošniškega establishmenta, o katerih avtor pravi, da neizbežno skušata spraviti umetnika in ustvarjalca v svojo službo. Kdor hoče hoditi svoja pota, trpko, a realistično ugotavlja Merku, mora pač računati z osamelostjo in odtujenostjo (jaz bi rekel tudi s cenzuro), ki pa je cena, ki jo je intelektualni moral in jo bo najbrž vedno moral plačati, ne samo zato, da si zagotovi svobodo, temveč sploh zmožnost stvarjalnega dela. Če nečemo biti Obergerinerji, temveč ljudje misli in srca, dragi Merku, se moramo s to danostjo kratkoma sprijazniti.

V tretjem delu svojega triptiha Merku na široko razmahne pahljačo svojega filološkega znanja in naniza celo vrsto pogledov na jezik, na njegovo uporabo in zlorabo, pa še na narečje in njegove skrite lepote. V svojih trditvah je, jasno, pogosto rezek, ko na primer biča našo (posebno osrednjeslovensko) jezikovno revščino, kateri postavlja nasproti klenost in bo-

gastvo njemu tako drage vezijanske govornice. Vendar bi le rekel, da gre v hvalnicah tega obrobne narečja, v katerem je, kot sam pravi, razmerje med slovenskim besediščem in tujo navlako 6:4, malce predaleč. Lahko razumem njegovo estetsko ugodje ob poslušanju dialektalnih fines, čeprav sem mnenja, da jezik kakršnega potrebuje moderna, visoko razvita družba, lahko raste in se razvija le v laboratorijih in knjižnicah, kjer utripa srce našega časa.

Zapeljiv v tem poglavju je Merkujev prikaz slovenske kulturne zgodovine, razpeta med Románijo in Germanijo, zgodovine, ki ji je dalo pravi nihanje med tema poloma evropske ustvarjalne misli (katerima je pa ven-

darle treba prišteti tudi slovansko komponento) njeno značilno in v marsičem enkratno podobo. Da nihalo že nekako poldrugo stoletje kaže proti severu (a ne pozabimo francoskega vpliva v medvojnem času), občuti Merku kot veliko osiromašenje našega kulturnega razvoja in najde v tem dejstvu tudi razlago na tisto odtujenost, ki jo je že dolgo zaznati med ljubljansko in tržaško kulturno sredino. Tu ne bi razpravljal o tem, ali se mi zdi njegova misel točna ali ne (čeprav ne morem mimo ugotovitev, da je zaznati v njegovih besedah dokaj tipično «latinsko» antipatijo do tega, kar prihaja k nam z one strani Alp). Podčrtal bom le Merkujevo ugotovitev, da nekaj v odnosu med Trstom in Ljubljano ne gre. O tem smo si vsi, ki se ukvarjamo tostran meje z intelektualnim delom, kolikor sem poučen, edini, še več, zaskrbljeni smo nad dejstvom, da gredo pogosto naša pota vsaksebi, da ne znamo ustvariti miselne celote, brez katere si ne znamo predstavljati našega narodnostnega preživetja. Prepričan sem, da bi bilo pametno in koristno, če bi se o tem vprašanje, ki nas vsaj v Trstu dokaj žuli, obsirneje razgovorili in ga temeljiteje obdelali. Morda tudi Merkujeve ihtje ne bo šlo, pa tudi ihta naj bo dobrodošla, če nam služi, da se bolje spoznamo in se kulturno razvivimo.

BERITE

Novi Matajur

Med finančnimi težavami in umetniškimi klišeji

Kriza italijanskega gledališča

O finančni krizi Slovenskega stalnega gledališča smo pretekli dni veliko pisali in med drugim poudarili, da bitka za dokončno rešitev problema še zdaleč ni zaključena, nasprotno, treba bo zavihati rokave s pomočjo vse naše skupnosti, saj je čas pred nami zaskrbljujoče nejasen.

Pri pisanju o SSG smo poudarili specifičnost našega gledališča, ki ima objektivno v sklopu italijanskih stalnih gledališč čisto posebno vlogo in z le-to posebno težavo. Vendar pa je res, da naše gledališče pestijo tudi splošne težave, s katerimi se srečujejo italijanska stalna gledališča in tudi «zasebne» gledališke skupine.

Kje pa tiči bistvo krize, ki je po našem mnenju dvojna: finančna in umetniška? Pričujoč članek ne bo našel popolnih odgovorov, je pa vseeno poskus razmišljanja o gledališki krizi, ki je danes stvarnost.

Najprej bi omenili italijanska stalna gledališča. Večino teh gledališč pesti finančna kriza, čeprav so razmere in dolgovni zelo različni. Za delo teh gledališč, naj bi skrbeli v prvi vrsti država, ki pa nima danes niti ustreznega zakona, ki naj ureja njihovo delovanje. Izmed javnih ustanov priskočijo tako na pomoč dežele, pokrajine in občine. Jasno je, da so prispevki tu zelo različni.

Dežela Furlanija - Julijska krajina je Teatru stabile, operni hiši Verdi (tu so sicer problemi različni) in SSG pomagala z jamstvi za posoji-

la, ki pa so, in so se kot taka tudi izkazala, le trenutna rešitev. Z nezadostnimi vsotami (nezadostnimi za kritje sezone) prispevata še tržaška občina, pokrajina in tudi sama država. Kljub temu pa se je na primer Teatro stabile odločil, da svojo sezono pripravi s številnimi gostovanji in majhnim številom predstav v lastni režiji. Skratka, domača predstava mora gostovati po Italiji, v domači hiši pa morajo gostovati zunanja gledališča, ki pomenijo jedro abonmajske sezone. Tak sistem je seveda finančno manj obremenjen, saj zahteva odrska postavitev kakega dela veliko denarja. Cilj sezone je seveda tudi ta, da se privabi v gledališče čimvečje število gledalcev, kajti prazne dvorane pomenijo krepke izgube. Tu pa se odpira veliko vprašanje današnjega gledališkega okusa. Osnovne smernice velikega števila gledališč so v tem smislu dokaj jasne. Vodstva računajo v bistvu na dokaj tradicionalnega gledalca in mu ponujajo programe, ki se držijo dobro preizkušene formule: znano gledališko delo, to je delo kakega klasika, nekaj imen znanih igralcev, spektakularno pripravljena scenarija itd. Tudi igra sama poteka potem brez temeljitejših iskateljskih navdihov in se prilagaja nekemu srednjeslovenskemu okusu. Zdi se, da takšna formula uspeva.

V tej smeri korakajo tudi številna zasebna gledališča, predvsem tista, ki žanjejo dobre uspehe. Finančni problemi teh skupin so nekoliko dru-

gačni, čeprav je res, da se je tudi v vrhovih nekaterih strank in v sami vladi slišalo mnenje, da je potrebno zasebne skupine krepiti. Tudi zato, ker da delajo na trdnjših gospodarskih osnovah, skratka, namesto deficitov ustvarjajo določen dobiček in ne rabijo toliko podpor kot stalna gledališča, ki so med drugim pogostoma obremenjena z vodstvi, ki skrbijo predvsem za lotizacijo. Del resnice je prav gotovo v tem, vendar se ponovno postavlja vprašanje o proizvodih, ki jih tudi zasebna gledališča ponujajo. Formula uspešnosti je namreč ponovno ista: znana imena, dobra konfekcija, ki pa ne vzbuja pretiranega «strahu in sočutja».

Ob teh sistemih postaja seveda problem umetniškega v gledališču izjemno oster, saj zamenjuje iskateljsko obrtniška spretnost. Na tem nivoju pa gledališče požira samo sebe. Nadgradnja financ, reklame, menedžerstva se spreminja v podstavek, osnovni proizvod, to je predstava, pa postaja nadgradnja. Skratka, ni več predstava sama po sebi, ki vabi, ampak zanjo govorijo v prvi vrsti televizija, reklama, popularnost igralcev, ki je zopet vezana na množična občila itd.

Jasno je, da omenjen ris odločno posega v samo predstavo in jo na določen način determinira. Ne smemo namreč pozabiti na izjemno vlogo televizije, ki ni samo največja reklama za igralce, ampak kroji tudi določen okus.

Finančna situacija torej odločno

vpliva na gledališko ustvarjalnost, saj predpostavlja osamosvojitve široko tržišče, na katero brez dvoma močnejše vplivajo drugi faktorji, v prvi vrsti seveda prav televizija. Najrazličnejše nadaljevanke in drugi programi, kjer nastopajo tudi gledališki igralci izrazito imponirajo določene «obrazce» pa tudi način igre (tu se seveda odpira širok problem).

Resnično vprašanje je torej, kako ohraniti živo gledališče, ki ga ne moreta nadomeščati ne film in ne televizija. Kako torej osvoboditi gledališče, da bo lahko živelo iz svojih «zakonov» in ki ga ne bo zasul plaz izvengledaliških elementov. Ko družba razmišlja o takšnem gledališču, nikakor ne more ostati pri goli finančni investiciji, razmišljati mora o umetniških investicijah. Je to danes še mogoče, ali pa je to usodno prepuščeno entuziazmom, ki morajo delati izven standardnih tokov, kar pa je hočeš nočeš vedno težje?

Zdi se nam, da je tako zastavljeno vprašanje, ki temelji nekako med stvarnostjo in utopijo, resnično vprašanje o krizi in rešitvi gledališča. Smo pred izbiro, pred opredelitvijo, pred kratkoročno ali dolgoročno investicijo. Na dlani je, da je najhitrejša in najdonosnejša rešitev, ki stavi na konja množičnih sredstev in strogih tržnih zakonov. Druga odločitev hočeš nočeš rabi določen sistem. Morda tudi od tod zagata, da nimamo še zakona, ki naj ureja gledališko dejavnost. . .

A. M.

«Il pianeta indecente» Renza Rossa v gledališču Rossetti

Tržaški Teatro stabile bo jutri uprizoril v gledališču Rossetti novito italijanskega pisatelja Renza Rossa «Il pianeta indecente». Pri postavitvi predstave sta sodelovala tudi ustanova Teatro Romano iz Fiesola in Mednarodni center za dramaturgijo.

Renzo Rosso je znan tržaški pisatelj, ki pa sedaj ne živi v Trstu, saj je, kot marsikateri intelektualci, zapustil naše mesto. Znana sta njegova dva romana «La dura spina» in «Il segno del toro». Napisal je tudi knjigo novel «Gli uomini Chiari». Rossa je avtor nekaterih znanih dramskih del, kot so «La gabbia», «Il concerto» in «Gli illusionisti». S tem delom je letos prejel Pirandellovo nagrado.

Osnrednja oseba dela «Il pianeta indecente» je Charles Fourier, zgodovinska oseba iz 19. stoletja. Pisatelj ga predstavlja kot človeka, ki zavrača družbo, kajti v njej vidi carstvo laži. V tem svojem odklanjanju sanja nov svet, ki so ga zgradili ponovno od temeljev in v katerem živijo drugačni ljudje. Ti ljudje so bili vzgojeni po modelih, ki si jih do takrat nismo upali niti domišljati. V tem svetu se prepletajo erotične iluzije in popolna disciplina.

Vloga Fouriera igra Giulio Brogi. Nastopajo še Leda Negroni, Anna Teresa Rossini, Lombardo Fornara, Giampiero Becherelli, Vittorio Stagni, Edoardo Siravo in drugi. Sceno in kostume je pripravil Sergio d'Osimo.

Naj še zapišemo, da so v predpremieri igro predstavili v novem gledališču v Trziču.

beležnica • kulturna beležnica • kulturna beležnica • kulturna

● Italijanski založniki vedno pogosteje tožijo, da knjigi slaba prede, saj Italijani izrazito malo berejo in zato tudi malo kupujejo. Izmed založb se zdi, da je med najživahnjšimi prav založba Bompiani, ki šteje med drugim izjem uspeh romana Umberto Eca «Il nome della rosa». Roman je v ZDA že šest mesecev v lestvici najbolj branih knjig.

● Na gledališki festival «Sterijino pozorje» se je prijavilo že 14 gledališč iz vse Jugoslavije. V konkurenco bo 17 predstav, kar seveda pomeni hudo selekcijo že pred festivalom. Nastop pomeni skratka priznanje. Gledališča se lahko prijavijo še do 10. januarja.

● Največji japonski časopis razpisuje vsako leto mednarodne nagrade za najboljše karikature in vinjete. Med letošnjimi dobitniki ene izmed nagrad je tudi jugoslovanski karikaturist Petar Pismestrovic. Nagrado je dobil za karikaturu «Mesto na vodi».

● Avstrijsko-nemško-ameriška televizijska koprodukcija pripravlja film «Propad sveta», ki ga bodo prikazali 28. junija 1984, ko bo poteklo natanko 70 let, kar je bil atentat na avstrijskega prestolonaslednika v Sarajevu. Scenarij je napisal Američan Robert Muller, režijo vodi Nemec Imo Maszkowicz, glavno vlogo pa igra

Avstrijec Günter Mack. Scenarij temelji na romanu «Zadnja nedelja» Míka Dora, ki je izšel pred kratkim in naletel na obče zanimanje avstrijske publike.

● Zveza kulturnih organizacij Slovenije prireja od 6. do 9. januarja v Cankarjevem domu v Ljubljani osrednji seminar za zborovodje otroških in mladinskih pevskih zborov. Na seminarju bodo predavali mednarodno priznani strokovnjaki mladinskega zborovskega petja.

● Pred pričetkom «Orwelovega leta» je Mladinska knjiga izdala znani roman «1984». Prvič je v Sloveniji

roman izšel v prevodu leta 1967. K sedanji izdaji je predgovor napisal Dimitrij Rupel, prevajalka pa je ponovno Alenka Puhar.

● Za ljubitelje antične književnosti bo brez dvoma razveseljiva novica, da so pri italijanski za ožbi Bompiani izšla izbrana dela grškega pisatelja Lukijana. Uvod in ilustracije je pripeval Alberto Savino.

● 9. t.m. bodo v Ljubljani odprli dve razstavi italijanskih fotografov. Na sedežu PEN kluba v Tomšičevi ulici 12 bo razstavljal tržačan Adriano Perini serijo fotografij na temo «Zapiski iz Gvatemale: biti Maya».

V Galeriji ARS (Čevljarstva 12) pa bo milanski fotograf Emilio del Tullio razstavil ciklus «Telo in glasba».

● Včeraj so v tržaški galeriji Il Tribbio odprli razstavo slikarja iz Ljudske republike kitajske. Mladi slikar, saj se je rodil v Šanghaju leta 1954, se imenuje Zhou-Zhi Wei in se ukvarja z umetnostjo od malih nog. Bil je učenec znanih slikarjev Yu Yun-jieja in Liu Kemina. Svoje študije je dopolnil na Likovni akademiji v Šanghaju. V Italiji je imel že več zelo uspešnih razstav. Slikarsko pa se ukvarja s pejzaži, ki pa imajo čisto posebno noto in so izraženi v svojiski govornici.

V novo leto s kopicco odprtih vprašanj glede hitrih cest, načrtov PEEP in zgoniške postaje

Stopili smo v novo leto, ki pa je podedovalo kopicco starih in še nerešenih problemov. Tokrat želimo v glavnih obrisih spregovoriti o številnih odprtih vprašanjih, ki so povezana z gradnjo hitre ceste v pokrajini in z vsemi tistimi razlastitvenimi posegi, ki so že močno prizadeli kraški teritorij in s tem neposredno tudi slovensko narodnostno skupnost, ki ga je bila prisiljena žrtvovati.

Eden glavnih problemov je vsekakor povezan z gradnjo nove avtoceste; med zainteresiranim prebivalstvom območja, kjer so v teku gradbena dela vlada v zadnjem času nezaupanje in negodovanje; številni razlaščenici niso namreč še prejeli, niti v obliki predujma denarne odškodnine, poleg tega pa pristojne oblasti zavlačujejo reševanje drugih odprtih problemov v zvezi z razlastitvami. Do takega stanja je nedvomno privedla tudi znana razsodba ustavnega sodišča, ki je razveljavila določila glede določanja odškodnine in predujmov na dokončne odškodnine.

Razsodba pa ne more biti izgovor, če so se stvari zasukale v tako, za prizadete in organizacije, ki branijo njihove interese, nezaželeno smer. Ne gre pozabiti, da je bil glede gradnje hitrih cest podpisan sporazum, ki pa se očitno

ne izvaja v vseh določilih. Prav zato sta se KZ in Konzorcij razlaščenecv NZ pred kratkim obrnili na Kraško gorsko skupnost, ki je od samega začetka vodila skupno s krajevnimi upravami in slovenskimi organizacijami pobude za čim uspešnejšo obrambo interesov tako posameznikov kot celotne narodnostne skupnosti, in predlagala, da bi se ponovno čimprej sestale vse ustanove, podjetja in organizacije, ki so podpisale okvirni sporazum in v luči sedanjega stanja preverile njegovo veljavnost. Podčrtati je treba vsekakor, da predstavlja ta sporazum, čeprav se v marsičem odbojniki na sedaj neustavna določila, močno politično obvezo za vse zainteresirane komponente.

V njem se je deželna uprava tudi obvezala, da bo že v teku prejšnjega leta sklicala konferenco o teritoriju tržaške pokrajine; obveza je ostala doslej na papirju, zaradi česar je KGS pred kratkim sklenila sklicati vse zainteresirane župane, ki bodo sestavili pomemorijo in se z njo podali do deželnega odbornika za prevoze, da bi ga spomnili na to obveznost.

Sicer pa se je z gradnjo hitre ceste v zadnjem času odprlo še eno vprašanje; že nekaj časa je slišati s strani prebivalcev Proseka in Devinsčine precejšnje pritožbe, ker so eksplozije, ki spremljajo gradnjo hitre ceste, povzo-

čile že več škode tudi na novejših hišah; zaskrbljenost je precejšnja, tako da bo treba v kratkem kaj ukrepati; Krmečka zveza bo vsekakor sklicala sestanek s prizadetimi, na katerem bodo sprejeli ustrezne sklepe.

Pri vseh teh odprtih vprašanjih pa je v sedanjem trenutku najvažnejše, da bi vlada, oziroma parlament čimprej odobrila nova določila za razlastitve v javnokoristne namene, ki pa bi morala biti pravičnejša od dosedanjih. Ko je že govor o hitrih cestah pa ni moč mimo še vedno odprtega problema šestih hiš na Rovtah, katerih lastniki še vedno čakajo na svojo usodo.

Tudi stanovske organizacije (Krmečka zveza in Coltivatori diretti) in vaška skupnost Repniča še vedno čakajo na odgovor železniškega podjetja glede zahtev, ki so jih postavile v zvezi z razlastitvami v zgoniški občini za razširitev proseške tranzitne postaje. Po več kot dveh mesecih ga še niso prejeli, čeprav se je železniško podjetje obvezalo, da jih bo proučilo in v kratkem nanje tudi odgovorilo. Naj k temu dodamo, da sta se stanovski organizaciji in skupnost Repniča zavezali, da bi železniško podjetje izplačalo prizadetim podjetjem na razlastitveno odškodnino kljub po-

manjkanju zakona, kar bi bil tudi dokaz dobre volje in sodelovanja. Ta zahteva se je okrajnemu direktorju železniške uprave zdela upravičena, z razumevanjem pa je sprejel tudi zahtevo po protivrednosti za vaško skupnost, čeprav je le-ta v pristojnosti deželne uprave in države. Vse te zahteve pa so, kot rečeno, še brez odgovorov.

Tudi lastniki z Opčin pričakujejo, da bi se kaj premaknilo v zvezi z načrtom za ljudske in cenene gradnje PEEP. Občinska uprava je namreč pokazala pripravljenost do kakšnih tehničnih sprememb omenjenega načrta, zaradi česar bi bilo primerno, da bi spričo nasprotovanja zainteresiranih lastnikov in organizacij do sedanjih lokacij, prišlo do konkretnih pobud prav s strani občinske uprave. Doseči je namreč treba, da bi se vprašanje rešilo v splošnem interesu, predvsem pa prepričati, da bi se ponovilo, kar se je pred dvema dobrima letoma dogajalo na Kolonkvcu.

Glede vseh teh problemov je v zadnjem času vladalo precejšnje, zaradi praznikov tudi razumljivo zatišje, prav pa bi bilo, da bi vsa ta vprašanja z novim letom našla primerne rešitve.

ALEKSANDER SIRK

Občinski odbor sprejel vrsto denarnih sklepov

Tržaški občinski odbor je na tradicionalni novoletni seji sprejel nad 300 sklepov, ki zadevajo javna dela, zaščito mestnega zelenja, pomoč telesno in drugače prizadetim idr. Večino teh sklepov bo moral seveda odobriti občinski svet.

Javna dela. Sklenjeno je bilo urediti novo občinsko remizo v Ul. Giulia (25 milijonov lir), obnoviti streho občinske klavnice v Ul. Pascoli (102 mil. lir), razširiti Lonjersko cesto v odseku, ki gre od hišne številke 207 do vogala z Ul. Correggio (265 mil. lir) in ulico Bonomea med Trgom Osopje in Ul. Cividale (470 mil. lir), dalje izboljšati naprave za nadzor stopnje zastrupljanja zraka v predoru Sandrinelli in namestiti v njem aparaturu za štetje pešcev, ki hodijo skozenj (5,5 mil. lir) ter izpeljati vzdrževalna dela na poslopijih na Trgu Granatieri (40 mil. lir).

Zelenje. Pooblaščenca je bila izgradnja nove pokrite grede v Vili Sartorio, kar bo skupaj s preureditvijo oz. obnovitvijo živih mej v Barkovljah in podobnih zaščitnih ukrepov stalo 211 milijonov lir. Nadaljnjih 500 milijonov bo občina ob finančni podpori deželne uprave porabila za razčiščevalno napravo v Bazovici (prvi del načrta je že izvedljiv). Občinski odbor je zatem sprejel sklep, da se poveri izvedencu izdelava študije za funkcionalnejšo ureditev mrtvaške službe in ustreznih struktur oz. za njihovo povezavo s pokopališčem pri Sv. Aci z vizuelnimi aparaturnimi, pa še sklep o namestitvi učinkovite protipožarne in protinezgodne aparature mreže v Ul. Pascoli za skupnih 150 milijonov lir.

Skrbstvo in zdravstvo. V dogovoru s KZE bo občina še eno leto upravljala center za motorično privzganje, a nadaljnjih šest mesecev bo sta še trajala prevozna služba za handikapirane v režiji Sogit in veljavna konvencije s KZE o vzdrževanju plavalnega tečaja za prizadete; prav toliko časa še bo trajala tudi služba za posvete s fiziatrom. Za pomoč družinam, v katerih so handi-

kapirani, je občinski odbor namenil prispevek 30 milijonov lir, medtem ko bo 150 mil. lir šlo v obliki izrednega prispevka Itisu, a 2 milijardi naj bi potrosili za kritje izdatkov za dom ostarelih v Ulici Pascoli in drugih.

Med drugimi sklepi občinskega odbora je izdatek 57 milijonov lir za obogatitev Akvarija in drugih naravoslovnih in muzejskih ustanov.

Vodstvo CGIL o pomorstvu

Vprašanja pomorstva in pomorskega gospodarstva v naši deželi bodo v središču pozornosti na srečanju, ki ga bo priredilo deželno vodstvo CGIL v torek, 10. januarja, v hotelu Evropa pod Nabrežino. Na sestanku se bodo odločili o pobudah na deželni ravni in o zahtevah za vsedrjavni ravni za razvoj tukajšnjega pomorskega sektorja.

● Tržaška knjigarna obvešča cenje odjemalce, da bo zaradi inventure zaprta v četrtek, petek in soboto, 5., 6. in 7. januarja.

Tudi tržaški upokojenci bi lahko imeli svoj zbor

Točno pred enim letom, in sicer 11. 1. 1983, sem — z ozirom na to, da so slovenski goriški upokojenci javili ustanovitev pevskega zbora — napisala pismo uredništvu Primorskega dnevnika, v katerem sem predlagala, naj bi tudi mi slovenski tržaški upokojenci po zgledu Goričanov ustanovili svoj pevski zbor.

Povabila sem upokojence — vse od Barkovelj preko Rojana, Sv. Ivana, Rocola, Magdalene, Škednja in v središču mesta — naj se, ko bodo obveščeni, javijo v čim večjem številu.

Pevovodja Švara je ta predlog sprejel z veseljem. Pozvala sem Društvo slovenskih upokojencev, naj se za to zavzame. Na ta moj dobronamerni predlog ni bilo nobenega odziva; kot da bi ga poslala v rimski parlament in ne na Primorski dnevnik, preko katerega smo vsi — pevovodja in morebitni bodoči pevci pričakovali odgovor, ki ga nikoli ni bilo. Niti besede!

V Primorskem dnevniku z dne 29. decembra 1983 čitamo, da so imeli

Pisma uredništvu

slovenski upokojenci v Gorici silvestrovanje, na katerem je nastopil mešani pevski zbor upokojencev, ki ga je vodila Pavlina Komel in katerega tudi vidimo na sliki.

Kako lepo bi bilo, ko bi Primorski dnevnik tudi na tržaški strani lahko objavil sliko, pod katero bi bilo napisano: «Zbor slovenskih upokojencev iz Trsta, ki je pod vodstvom Vlada Švara nastopil na silvestrovanju v Kulturnem domu dne 29. 12. 1983.»

Slovenski upokojenci v Gorici imajo svoj pevski zbor in so zato lahko upravičeno veseli in zadovoljni.

Slovenskim upokojencem v Trstu pa ostane grenka ugotovitev, da smo pri krajsani za toliko lepega in prijetnega.

Skoda! OLGA BAN

Zgoniškim upraviteljem v premislek

Ker je tržaška občinska uprava, že kmalu po vojni, poskrbela in postavila javno razsvetljavo za tiste edine tri hišne številke, ki so v njeni pristojnosti ob cesti, ki pelje iz Devinsčine proti Opčinam, bi pro-

sil naše zgoniške upravitelje, da ravnajo tako poskrbijo in postavijo javno razsvetljavo tistim občanom, danes je tam že približno deset hišnih števil, ki živijo vzdolž iste ceste, toda pod zgoniško občinsko upravo.

Lepo je, da je zgoniška uprava postavila povsod moderno in racionalno javno razsvetljavo, demokratično pa bi bilo, da bi poskrbela tudi za občane, ki živijo, oziroma živimo na Devinsčini, saj tudi mi enakopravno plačujemo davke in razne pristojbine.

Devinščan (sledil podpis)

Deželni osnutek o uničevanju odpadkov

Deželni odbor je pred dnevi izdelal zakonski osnutek, ki predvideva nove norme v zvezi z uničevanjem odpadkov. Deželni načrt bodo v kratkem pregledale krajevne uprave, da bi lahko izdale o njem svoja mnenja. Načrt predvideva smotorno teritorialno porazdelitev objektov za uničevanje ali predelavo odpadkov.

Skupnost Družina Opčine prireja tečaj o keramiki

Pokrajinsko odborništvo za skrbstvo, ki s prispevkom Evropske gospodarske skupnosti izvaja posebni načrt za vključevanje handikapiranih v delovni sistem, je poverilo Skupnosti Družina Opčine uresničitev tečaja za poklicno predpripravo v keramičnem sektorju; na tečaju, katerega se udeležuje več handikapiranih oseb, pomaga specializirani učitelj. Poleg tega, da je poskrbela za kritje vseh stroškov glede vodenja tečaja, nabave materiala in opreme, je pokrajinska uprava poskrbela tudi na posebno prevozno in spremstveno službo, da bi se tečajniki podali na Opčine brez težav.

Gotovo gre za zelo kakovostno pobudo v tem tako spornem in delikatnem sektorju; ne gre namreč za nekakšen «zaščiteni laboratorij», ampak za priložnost, ki bo mladim handikapiranim tečajnikom omogočila pridobitev visoke profesionalnosti v specifičnem obrtniškem sektorju in jim vtila upanje za vključitev v resnično delovno stvarnost; v sklopu te pobude je predvidena možnost ustanovitve posebne zadrage, ali celo odprtja trgovine; tečaj o keramiki se je začel v ponedeljek, 2. januarja.

KGS: nujna je konferenca o državnih soudeležbah

Spričo hude gospodarske krize, ki v Furlaniji - Julijski krajini tare predvsem tržaško in goriško pokrajino je svoje stališče zavzela tudi Kraška gorska skupnost, oziroma njena glavna skupščina, ki je soglasno sprejela dokument, v katerem uvodoma izreka svojo solidarnost z bojem delavcev ladjedelskih obratov.

Svojo solidarnost izreka tudi občinskimi upravami iz tržaške in goriške pokrajine, ki se borijo za ohranitev delovnih mest, ki so v veliki nevarnosti zaradi izbir družbe Fincantieri in ministrstva za državne soudeležbe.

KGS nadalje ugotavlja pomanjkanje resnične volje osrednjih vladnih oblasti in državnih soudeležb pri uresničevanju programiranega preporoda vsedrjavnega pomorskega gospodarstva, čigar kriza resno ogroža perspektive razvoja tržaškega in goriškega področja.

Zaradi tega KGS poudarja, da so nujno potrebni čimprejšnji gospodarski posegi, ki bi lahko zaščitili produktivni potencial in tehnološko obnovo deželne ladjedelske industrije v sklopu globalne politike razmaha ladjedelskega sektorja ter pristaniških in pomorskih dejavnosti.

Zato se KGS obrača tudi na deželno upravo in jo poziva, da bi čimprej sklicala konferenco o državnih soudeležbah; zahteva tudi, da bi v najkrajšem roku začela delovati študijska skupina družbe IRI, ki naj bi pripravila predloge in tudi alternativne rešitve, ki naj bi slonele na razmahu produktivnih investicij, da bi tako zaščitile zaposlitveno raven.

V svojem dokumentu glavna skupščina KGS končno še podčrtuje vrednost, ki bi jo za razvoj gospodarskih dejavnosti lahko imela odobritev zakonskih določil, s katerimi bi se stimularilo produktivne pobude na obmejnem področju, ki je bilo doslej penalizirano ali pa emarginirano.

● Ob odprtju sodnega leta v sredo, 11. januarja, bo Trg Ulpiano pred sodno palačo zaprt promet od 9. do 13. ure. Obemem bo prepovedano parkiranje od 8. do 18. ure na Trgu Ulpiano, v Ul. Coroneo (ob sodni palači) na odseku med Ul. Zanetti in Ul. Rismondo, in v Ul. F. Severa na odseku med Ul. Fontana in Trgom Ulpiano.

Upravno življenje v devinsko-nabrežinski občini

Problemi in težave krajevnih sosvetov

Pregled dejavnosti in težav krajevnih sosvetov v devinsko - nabrežinski občini zaključujemo danes s posegom predsednika konzulte za Sosljan - Vižovlje - Naselje sv. Maura Alojza Markovica (KPI). Sosveta za Ribiško naselje - Štivan - Medjo vas in za devinsko področje pa že dalj časa nista sklepčna. V prvem primeru ni v tej mandatni dobi Krščanska demokracija še imenovala svojih zastopnikov. To svojo obveznost pa ta stranka ni izpolnila niti v devinski konzult, kjer sta pred kratkim odstopila še predstavnika Liste za Trst, kar je popolnoma paraliziralo delo tega sosveta, ki mu predseduje Zora Legiša por. Mervic. Sosvetu za Ribiško naselje - Štivan - Medjo vas pa formalno predseduje Giulio Bartulovich.

ALOJZ MARKOVIC

Položaj v našem krajevnem sosvetu ni prav nič rožnat, saj so predstavniki KD odstopili, oziroma niso bili nikoli imenovani in zato smo komaj sklepčni. Kljub temu pa mislim, da predstavljajo konzulte v naši občini pozitivni faktor.

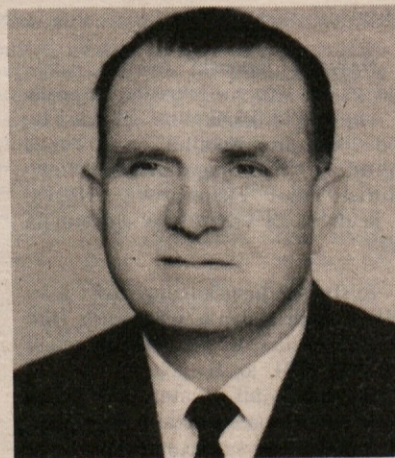
Mi zborujemo v sosljanski šoli in čestokrat pride do organizacijskih in tehničnih zapletov. Zato sem mnenja, da bi morale imeti konzulte svoj sedež, ki bi bil odprt tudi za vaščane, medtem ko so sedaj ti organi skoraj popolnoma «odrezani» od delovanja občine.

Med probleme naše krajevne stvarnosti bi vsekakor postavil na prvo mesto vprašanje Sosljanskega zaliva, ki je še povsem nerešeno in to v času, ko bi moral biti turizem ena po-

glavitnejših dejavnosti naše občine. Problem zase pa predstavlja tudi pomanjkanje prehodov za pešce na državni cesti med Sosljanom in Devinom, kjer pogostokrat pride do prometnih nesreč. Isto velja tudi za pločnike, vsaj v tistih predelih, kjer so neobhodno potrebni.

Kot sem že omenil, so konzulte pozitiven faktor, čeprav je sedanja ureditev zelo pomanjkljiva in jo je treba zato izboljšati. Tem organom pa bi morala občinska uprava poleg posvetovalnih pristojnosti, priznati tudi nekaj izvršilnih funkcij. Samo na tak način bi lahko ta telesa odigrala vlogo mostu in povezovalca med potrebami ljudi in občino.

Pripravil
BORIS DEVETAK

Alojz Markovic

Kljub vstopu v veljavo olajšav za jugoslovanske državljane Promet čez mejo povsem normalen

Kljub sprostivni maloobmejnega prometa in olajšavam za prehod meje jugoslovanskih državljanov, ki so stopila v veljavo z novim letom, je potekal v teh prvih dneh januarja 1984 promet na mejnih prehodih z Jugoslavijo podobno kot v zadnjih dneh decembra. Število jugoslovanskih obiskovalcev v Trstu se v bistvu ni povečalo, promet na mejnih prehodih je potekal tekoče, brez kakih večjih zastojev.

Po prazničnem novem letu in ponedeljkovemu zaprtju trgovin so tržaški trgovci pričakovali, da bodo jugoslovanski državljani predvsem z obmejnega pasu «navalili» v trgovine. Upali so, da bodo izkoristili tretji dan novoletnih praznikov za nakupe «kot v starih časih», predno je oktobra pred dvema letoma stopila v veljavo uredba o depozitu. Promet na mejnih prehodih pa je že zjutraj opozoril, da z željenimi množičnimi nakupi ne bo nič. Na mejnih prehodih sploh ni bilo dolgih vrst avtomobilov, ki bi čakali na prihod v Italijo; le pri Škofljah so zabeležili rahlo večje število prehodov kot v preteklih dneh.

Tržaški trgovci bodo morali zato počakati še na prihodnje dni in tedne,

da bi se njihova predvidevanja uresničila. Že včeraj pa so prenekateri izvedli vrsto pobud, da bi privabili in pritegnili pozornost jugoslovanskih kupcev. Posegli so po še obilnejših sezonskih znižanjih cen, kar bo seveda prav delo tudi domačemu kupcu, v nekaterih trgovinah pa so uveli ugodnejšo menjavo za dinar (v primerjavi z uradno menjavo v bankah in menjalnicah), da bi tudi na ta način spodbudili prihod jugoslovanskih kupcev.

Prav včeraj je medtem italijanska obmejna policija objavila podatke o prehodih čez italijansko - jugoslovansko mejo v preteklem letu. V obeh smereh je lani prekorajilo mejo skupno 13 milijonov 882 tisoč 863 ljudi, kar je skoraj tretjina (31,61 odstotka) manj kot leta 1982 (takrat je prekorajilo mejo skupno 20.318.916 ljudi).

S potnimi listi je prekorajilo lani mejo 8.260.808 ljudi, leta 1982 pa 13.161.382 ljudi (kar znaša upad za več kot 37 odstotkov). Z italijanskimi potnimi listi je prešlo lani mejo 3.956.372 ljudi, to je skoraj 300 tisoč, ali 7,62 odstotka več kot leto prej.

Manjši upad so zabeležili pri prehodih z maloobmejnimi prepustnicami.

Maloobmejni promet se je zmanjšal za 21,45 odstotka. Z jugoslovanskimi prepustnicami je prešlo mejo milijon 183.134 jugoslovanskih državljanov, medtem ko jih je bilo leto prej 2.208.322 (več kot 40 odstotkov manj); z italijanskimi pa 4.439.921 (leta 1982 jih je bilo 4.949.212 ali 10 odstotkov manj).

Izredno zanimivi so tudi podatki o prehodu čez mejo v preteklem decembru. V primerjavi z decembrom 1982 so pretekli mesec zabeležili 42,26-odstotni porast mejnih prehodov v obe smeri (decembra lani 1.060.058 prehodov; decembra 1982 pa 745.110). Na tak povisek je vplival predvsem mednarodni promet s potnimi listi (80-odstotni povisek); maloobmejni promet je zabeležil 11-odstotni povisek prehodov. Pri tem gre omeniti, da se je zvišalo predvsem število prehodov z italijanskimi maloobmejnimi prepustnicami.

Po jugoslovanskih olajšavah za prehod meje je pričakovati v prihodnjih tednih in mesecih povečanje števila prehodov, saj lahko na primer približno 100 tisoč prebivalcev obmejnega pasu v Sloveniji izkoristi prehod z maloobmejnimi prepustnicami.

Po uspešni premieri v Gorici

Kovačevičev Radovan Tretji od petka v Kulturnem domu

Po uspešni premieri v Gorici bo ansambel Slovenskega stalnega gledališča odigral tudi v Kulturnem domu v Trstu bridko komedijo o samoizda-

ji Radovan Tretji srbskega avtorja Dušana Kovačeviča. Od petka dalje sji bo torej lahko tudi tržaška publika ogledala že tretjo postavitev našega gledališča v letošnji sezoni, zgodbo o nori družini Radovana Tretjega, ki živi v dvanajstem nadstropju neke stolpnice, kjer se dogaja vse mogoče, v prvi vrsti pa boj s sosedi Vilotiči, ki so Radovam onečastili hčerko Georgino.

Sicer pa se je o Radovamu Tretjem že veliko pisalo. Gledališki kritik Andrej Inkret je v Delu zapisal takole: «Najnovejša predstava je zanesljivo potrdila standardne kvalitete tržaških igralcev, kakor tudi njihov posebni temperament: priredili so sicer nezahtevno, vendar v mnogih pogledih duhovito komedijsko ekshibicijo. Kakršno gledališče gotovo potrebuje. Kot čist, neobremenjen teater, ki pa nikakor ni brez duha.»

Režiser predstave je Boris Kobal, scenograf Marjan Kravos, kostumografka Jerneja Jambrek. Prevajalsko delo je opravila Alja Predan. V komediji nastopajo Silvij Kobal, Zlata Rodošek, Barbara Jakopič, Saša Pavček, Stane Starešinič, Stojan Colja, Livio Bogatec in Joško Lukeš.

Samomor ostarele osamljene ženske

82-letna Angela Ukmar vdova Franceschini si je preteklo noč vzela življenje s skokom iz tretjega nadstropja hiše v Ul. Rossetti 29, kjer je stanovala. Živela je sama in ni zapustila ničesar, kar bi dalo slutiti razlog obupanega dejanja. Se najbolj verjetno mu je botrovala osamljenost, saj je njen edini sin živel daleč proč od nje, v Rimu. Na mesto so zaman prihтели reševalci Rdečega križa in gasilci, ki so vdrli v zaklenjeno stanovanje.

Tatvina v veleblagovnici

Direktor veleblagovnice «Conca d'Oro» iz Ul. Capodistria 33 Ferruccio Malfatti (bivajoč v Ul. dei Porta 9) je včeraj zjutraj zaradi tatvine zaprosil za pomoč osebje letišnega oddelka. Ugotovljeno je bilo, da so tatovi vdrli v veleblagovnico skozi okno higienskega prostora; razbili so šipo vrat, ki vodijo v urade veleblagovnice in iz platnenih žakličkov odnesli za 300.000 lir kovanice. Iz prvega nadstropja veleblagovnice pa so odnesli več steklenic likerjev in nekaj jestvin. Do tatvine je prišlo med 20. uro sobote in 7. uro včerajšnjega dne.

† Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš dragi mož, oče in nono

Riko Brus

Pogreb pokojnika bo danes, 4. januarja, ob 12. uri iz barkovljanske mrtvašnice.

Zalujoči: žena Wilchena, sin Edi z družino ter drugo sorodstvo. Barkovlje, 4. januarja 1984 (Pogrebu podjetje Zimolo)

Ob 1. obletnici smrti naše drage

Angele Jercog

se je z ljubeznijo spominjajo

mož Vitko, sinovi Loredano, Vito in Vojko ter drugo sorodstvo

Dolina, 4. januarja 1984

Pester januar v Slovenskem klubu

Po dvotedenskem prazničnem praznovanju, bo Slovenski klub s prihodnjim torkom nadaljeval svoj začetni program. V januarju se bodo zvrstili štiri zanimivi torkovi večeri, na katere vas želimo že sedaj opozoriti.

10. januarja bo gost Taras Kermauer, ki bo predaval o koroškem vprašanju v luči Meškove in Kmeclove drame. Na svoj pronicljiv način bo primerjal zamejsko problematiko, kakor izhaja iz Meškovega dela Na smrt obsojeni in iz Kmeclovih Mutaših bratov, ki smo jih v lanski sezoni videli na odru našega gledališča. Teden kasneje, 17. januarja, pa bodo v klubu številni gostje, zbrani ob imenu in podobi slovenskega arhitekta Jožeta Plečnika. Tako kot so ga bili že predstavili italijanski javnosti v kulturnem združenju Officina, bodo tokrat prof. Marco Pozzetto in štirje člani uredništva slovenske arhitekturne revije AB, Plečnik a v novi luči predstavili še tukajšnji slovenski javnosti. Pri tem bo na ogled fotografška razstava Plečnikovih stebrov arhitekta Damjana Galeta, predvajal bo diapozitive najbolj sugestivnih del «arhitekta Ljubljane», ogledala li pa si boste lahko tudi edini kratkometražni dokumentarni film o njem.

24. januarja bodo v klubu nastopili

nosilci in udeleženci lanskega tretjega mladinskega raziskovalnega tabora Benečija 83, ki bodo predstavili rezultate svojega dela. Teden kasneje pa bo ponovno na vrsti gost iz Ljubljane, docent na tamkajšnji filozofski fakulteti, etnolog mag. Janez Bogataj, ki bo govoril o ljudski kulturi in načinu življenja Slovencev.

Toliko za prvo splošno informacijo o temah, med katerimi boste lahko izbirali ta mesec v Slovenskem klubu, medtem ko za februar že sedaj lahko rečemo, da bo prinesel večere, ki bodo večini posvečeni domačim, zamejskim vprašanjem.

Natečaj za študij arheologije v Atenah

Pri tajništvu Nadzorništva za prostorske, arhitekturne, arheološke, umetniške in zgodovinske dobrine, na Trgu Libertà 7, so na voljo informacije o pogojih natečaja za šest post-diplomskih štipendij, razpisanih za študij na Italijanski arheološki šoli v Atenah za leto 1984. Štirje štipendije so namenjene diplomiranim iz antične književnosti, dve pa mladim arhitektom.

Družba SAFT odslovila 11 uslužbencev

Družba SAFT - Forestale triestina je poslala svojim enajstim uslužbencem (6 uradnikom in 5 delavcem) odpovedna pisma z datumom 1. januar 1984. Enotna sindikalna zveza FULCTAS, ki ščiti interese delovne sile v trgovstvu in turizmu, je zaradi tega zahtevala takojšnji sestanek z vodstvom družbe in krajevne zveze Unione commercianti v prostorih Urada za delo. Sindikalisti menijo, da pomeni odpust enajstih nameščencev le uvod k dokončni likvidaciji družbe, ki je toliko let delovala v lesnem skladišču v tržaški luki.

ZARADI PREUREJEVANJA

Del Ul. Donota zaprt prometu

V okviru del za resanacijo zgodovinskega področja pri rimskem amfiteatru so pred dnevi začeli z gradnjo greznice, postavijo cevi za plin, za vodo in električno napeljavo. Dela, ki jih koordinira oddelek za javna dela pri tržaški občini, potekajo vzdolž Ul. Donota.

Prav zaradi teh del bo od danes do zaključka del Ul. Donota zaprta prometu na odseku od Ul. Artisti do Ul. Collegio. Za vsa dela bodo potrosili milijardo 900 milijonov lir.

Poslansko vprašanje KPI o usodi Piccola

Negotovosti zaradi govoric o prodaji tržaškega italijanskega dnevnika, se še nadaljujejo. Po njih naj bi bila že sklenjena kupčija, novi lastniki pa naj bi bili podjetniki, zbrani v skupini Attilia Montija in Raffaela De Riuija, predsednika tržaškega nogometnega kluba. Prav tako se širi glas, naj bi z lastništvo zamenjali tudi sedanjega direktorja časopisa, Luciana Ceschio, ki naj bi prevzel vodstvo dnevnika Alto Adige v Bocnu.

Na izrecno zahtevo uredniškega odbora in tovarniškega sveta, se je o zadevi izrazil založnik, ki je lakonsko

odgovoril, da bodo vsi prizadeti pravočasno obveščeni, tako kot predpisuje zakon. Z ozirom na to, da založnik govoric ni zanikal pa lahko sklepamo, da uradno vest o prodaji tržaškega dnevnika zadržuje le še nekatere birokratske ovire.

Tržaška federacija KPI je medtem objavila vest, da sta komunistična parlamentarca Bernardi in Cuffaro naslovila na predsednika italijanske vlade pismeno vprašanje o usodi Piccola, na katerega po skoraj treh tednih še nista dobila zahtevanega odgovora. V svojem vprašanju opozarjata na nevarnost nove monopolizacije obveščanja, ki jo predstavlja kopičenje pomembnih informacijskih sredstev v rokah Attilia Montija in sprajujeta, če je zagotovljen nadzor nad preseljevanjem delnic in lastništva, tako kot to predpisuje zakon o založništvu. Hkrati tudi sprajujeta, če je Monti, katerega industrijske in finančne poteze so javnosti dobro znane, sposoben izpeljati zahtevno operacijo, o kateri se govori in ki zahteva občutna finančna sredstva.

Urniki slovenskih denarnih zavodov

Gotovo ne bo napak, če bralcem osvežimo spomi na to, kdaj so okenca slovenskih denarnih zavodov na Tržaškem odprta za javnost:

Tržaška kreditna banka (TKB) vsak ponedeljek, torek, sredo, četrtek in petek od 8.20 do 13.20 in od 15.00 do 16.00 (ob sobotah, nedeljah in praznikih zaprto).

Hranilnica in posojilnica na Opčinah (HPO) vsak ponedeljek, torek, sredo, četrtek in petek od 8.30 do 12.30 in od 14.00 do 15.30, ob nedeljah od 10.00 do 12.00 (ob sobotah in praznikih v tednu zaprto).

Hranilnica in posojilnica v Nabrežini (HPN) vsak ponedeljek, torek, sredo, četrtek in petek od 8.20 do 13.20 in od 15.00 do 15.30 (ob sobotah, nedeljah in praznikih zaprto).

Pokrajinska uprava potrebuje 2 varuški

Tržaška pokrajina je razpisala natečaj za dve mesti otroških varušek. Kandidati morajo imeti diplomo vzgojiteljske šole. Prošnje je treba odposlati pokrajinski upravi do 21. januarja 1984. Vsa pojasnila na pokrajinskem uradu za osebje, Ul. Gep-pa 21.

Bencinski kuponi za tujece: 50 lir več pri litru

Jugoslovanski državljani so ob prihodu v Trst že poprej lahko računali na bencinske kupone, ki so posebej namenjeni tujcem. O'ajšava je bila usmerjena v privabljanje inozemskih turistov. Pred koncem kanskega leta je bil zakonodajalec ponovno pred izbiro: podaljšati veljavnost ukrepa ali pa ga ukiniti. Seveda je bil podaljšan za celo leto 1984, vendar pa v državnem finančnem zakonu piše, da je treba tudi «bencin za turiste» podvreči podražitvi proizvodnega davka na goriva in tako tudi tujci odslej plačujejo bencin 50 lir dražje pri litru.

Seznam v decembru najdenih predmetov

Na ekonomatu tržaške občine, Trg Unita 4, tretje nadstropje, sobi št. 110 in 129, lahko lastniki dvignejo naslednje predmete, ki so jih v mesecu decembru našli na javnih prostorih: velik prazen kovček, otroška ura iz rumene kovine, svetlo modra in naramna torba, šop ključev z uro in usnjemim mošnjičem, sinji ženski dežnik, zapustnica iz rumene kovine, plavo-rjav ženski pulover, sprehajalna palica, zeleno-rjav ženski dežnik, zločljiv ženski dežnik s tulcem, najlonska vrečka z rdečim šalom, najlonska vrečka z ročavci in rentgensko sliko, kratek zelen ženski dežnik, fotografski aparat znamke «Smena 8/M», ženska zapustna ura znamke «Levette» iz rumene kovine in z zlatim paskom.

Uresničevanje enotne pogodbe za zdravstvo

Na deželnem odborništvu za zdravstvo in higieno se je v preteklih dneh zaključil prvi krog pogajanj o uresničevanju prve enotne pogodbe za področje zdravstva. Med dogovori je najpomembnejši sporazum o organizaciji dela, ki bo temeljila na predpisi nove pogodbe. Na tej osnovi naj bi poislej v naši deželi boljše izkoristili in uporabljali že obstoječe zdravstvene strukture, kar bo pripomoglo k zmanjšanju stroškov njihovega delovanja. Zelo pomembni so tudi sporazumi glede okvirov, znotraj katerih naj bi se gibali stroški za osebje, zaposleno v krajevnih zdravstvenih enotah in ki bodo stopili v veljavo konec letošnjega julija. Deželni odbornik za zdravstvo Renzulli se je ob zaključku pogajanj zelo pozitivno izrazil o prispevku sindikalnih organizacij pri široki razpravi, ki se bo nadaljevala v prihodnjih tednih.

Dolinska občina urejuje kanalizacijo

Dolinska občina je prejšnji mesec naročila in odobrila okvirni načrt za ureditev kanalizacije na celovitem občinskem ozemlju. Zaenkrat ji je uspelo zagotoviti finančno kritje prvega in drugega kanalizacijskega odseka v skupnem znesku 300 milijonov

lir; 100 jih pojde za prvi odsek (Boljunec - pokopalšče), 200 pa za drugi odsek (Boljunec - Glinščica).

Za izgotovitev tretjega odseka (Mačkolje - Dolina) po potrebnih 400 milijonov lir.

Obratovalni čas bencinskih črpalk

Upravitelji bencinskih črpalk se že dolgo časa pritožujejo, da je njihovo delo prenaporno zaradi dolgosti delovnega časa. Zahtevali so skrajšanje obratovalnega urnika, obenem pa še prosto soboto ali vsaj sobotno popoldne (o čemer smo pred časom tudi podrobno pisali). No, minister Altissimo jim je z podpisom ustreznega zakonskega odloka šel na roko. Kako?

V prvi vrsti jim je priznal, da imajo v določenem merilu tudi oni pravico do tedenskega počitka po vzoru trgovcev oz. obrtnikov in odredil, da lahko ob sobotah delajo le od 7.30 do 13. ure, popoldne pa so lahko prsti, vendar ne vsi: po sistemu izmen mora vsaj 25 odstotkov črpalk ostati odprtih, kakor to velja ob nedeljah in praznikih. Drugače pa so na Tržaškem in drugje v Furlaniji - Julijski krajini bencinske črpalke od ponedeljka do petka podvržene obveznemu obratovalnemu času 8.00 - 12.00 / 15.30 - 19.00 z možnostjo podaljšanja urnika za pol ure oz. za eno uro: 7.30 - 12.30 in 15.00 - 19.00.

Kdor je v zamudi, ima pa še vedno možnost tankanja z avtomatsko črpalko.

● Ustanova za socialne podpore siromašnim (bivši ECA) je v sodelovanju s skladoma G. Ananias ter B. Wallmann razpisala 8 študijskih štipendij po 500.000 lir študentom višjih srednjih šol v Trstu in 31 takih štipendij po 1 milijon lir univerzitetnim študentom. Rok za vložitev prošnje zapade ob 12. uri dne 15. februarja. Za nadaljnja pojasnila naj se interese obrnejo na socialno službo v Ul. Pascoli 31, I.

V nedeljo dopoldne v Štorjah pri Sežani

Komemoracija ob 40-letnici smrti mladega partizana Marjana Štoke

Sekcija Vsedravnega združenja partizanov s Proseka - Kortovela in Zveza združenj borcev Krajevne skupnosti Štorje bosta v nedeljo, 8. januarja, priredili pri spomeniku v Štorjah spominsko svečanost ob 40-letnici junaške smrti Marjana Štoke, najmlajšega zverinsko umorjenega primorskega partizana.

Marjan Štoka je bil rojen 15. julija 1928 na Proseku, kot najmlajši sin pok. Antona in Marije Čuk. Takoj po zasedbi naših krajev je bil organiziran med ilegala v slovenski mladinski organizaciji OF na Proseku. Čeprav še otrok, se je odločil, da bo neposredno prispeval k boju za osvoboditev svoje zemlje in se 6. januarja 1944 prostovoljno vključil v 1. bataljon Kosovelove brigade na Krasu. Po treh dneh je bil že postavljen na stražo pred hišo, kjer so se domači aktivisti in borci oziroma funkcionarji partizanske enote sestali, da bi preprečili morebitno izmenadeenje sovražnika. Po golem naključju so ga Nemci zajeli s pomočjo svojih pomagačev. Komaj 15-letnega partizana so najprej zverinsko mučili, mu polomili kosti, ker pa ni hotel izdati svojih tovarišev, so ga 9. januarja obesili na kralju, kjer stoji sedaj spomenik. Junaško zadržanje mladega Marjana Štoke je rešilo življenje drugim partizanom in aktivistom, ki so bili skriti prav v hiši, kjer so ga mučili.

Na kraju njegove žrtve so mu domačini, vaščani in bivši borci iz Štorij pred desetimi leti postavili spomenik, pred katerim so se vsa ta leta v prvih dneh januarja spomnili junaštva mladega partizana. Na nedeljski svečanosti, ki se bo začela ob 10.30, se bomo spomnili tudi vseh padlih — znanih in nezanih — v NOB ter vseh žrtev fašistične terora.

Silvestrovo po naših društvih

Kot smo že obširno pisali v prejšnjih dneh, je bilo tudi po naših društvih ob prehodu od starega k novemu letu posebno veselo. O razposajenem silvestrskem vzdušju pričata tudi posnetka, ki ju je naš Mario Magajna ujel na praznovanjih KD F. Venturini od Domja (zgoraj) in KD Slavec iz Ricmanj (spodaj)

včeraj - danes

Danes, SREDA, 4. januarja
ANGELA
Sonce vzide ob 7.46 in zatone ob 16.34
— Dolžina dneva 8.48 — Luna vzide ob 8.56 in zatone ob 17.36.

Jutri, ČETRTEK, 5. januarja
SIMEON

Vreme včeraj: temperatura zraka 7,7 stopinj, zračni tlak 1017,6 mb pada, brezvetrije, vlaga 94-odstotna, nebo oblačno, morje mirno, temperatura morja 8,4 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Erika Solferino, Sara Comelli, Stefano Lovo, Pietro Paolo Gramaglia, Federica Tudorov.

UMRLI SO: 77-letna Enrica Borghese, 84-letna Silvia Benussi por. Flego, 76-letni Manlio Pini, 69-letna Marianna Pasqualotto por. Coceani, 91-letni Celso Ferrari, 82-letni Mario Devescovi, 72-letna Bruna Zerial por. Dolgan, 56-letna Norma Benvenuti por. Coceani, 72-letni Antonio Dapas, 69-letni Carlo Stazzedoni, 81-letna Emma Furlan vd. Tonon, 77-letni Federico Brus, 71-letni Marcello Buttazzoni.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 9171, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20.

LEKARNE V OKOLICI
Boljunec: tel. 228-124, Bazovica: tel. 226-165, Opčinje: tel. 211-001, Zgonik: tel. 225-596, Nabrezina: tel. 200-121, Sesljan: tel. 209-197.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)
Trg Ospedale 8, Istrska ulica 35, Drevored Miramare 117, Ulica Combi 19, Sesljan, Bazovica, Žavljje.
(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)
Largo Piave 2 in Trg Borsa 12.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
Largo Piave 2, Trg Borsa 12, Sesljan, Bazovica in Žavljje.

Razna obvestila

Mladinski dom Boljunec prireja božični koncert v boljunski cerkvi v soboto, 7. t.m., ob 20. uri. Nastopali bodo boljunski, škedenjski ter mačkoljanski cerkveni pevski zbori.

Sprint auto

Ul. Economo 10/A - TRST - Tel. 762-250

AVTOMOBILSKE PLINSKE INŠTALACIJE

(Zast. Landi Hartog, mod. 80 S)

Nadomestni deli za vse avtomobile

PO ZELO UGODNIH CENAH

Prejšnji teden v Cappelli Underground

Obetajoč krstni nastop pianista in kantavtorja Tomaža Baldassija

Prejšnji teden so ljubitelji glasbe prisluhnili kantavtorju-pianistu Tomažu Baldassiju, ki je imel svoj krstni nastop v Cappelli Underground. 21-letni Tomaž, ki izvaja svoje pesmi v italijanskem jeziku, je brez dvoma nadarjen za tako glasbeno vrsto in lahko rečemo, da je koncert kar dobro uspel, zlasti če vzamemo v poštev glasbo samo. Manjka mu seveda osnovna podlaga harmonije in to se še kako opazi v njegovih skladbah. Kar se petja tiče ima Baldassi nad vse dober in zanimiv glas, ki pa ga ne izrablja mojstrsko, saj so bile višje note čestokrat zelo rezke.

Poleg Tomaža pri klavirju so nastopile še tri pevke in sicer Marinka in Lučka Počkaj in nadebudna in glasovno res dobra Ariella. Kar se tiče scene pa bi morale te pevke, ki so v glavnem služile Baldassiju kot spremljiva, izboljšati in koordinirati lastno prisotnost na odru.

Koncert bi vsekakor bolje izpadel, ko bi Tomaž vložil več prizadevnosti in truda v nekatere tekste. Vsekakor je bil večer zelo zanimiv in dokazal, da imamo v Trstu še ljudi, ki kljub ostrim konkurenci in težkim pogojem skušajo prodreti v kantavtorski svet. Tomažu Baldassiju smo po koncertu postavili nekaj vprašanj.

VPR.: Tomaž, še pred nastopom, ko si se predstavil publiki, si govoril o svoji umetniški karieri. No, kdaj si pravzaprav začel ustvarjati?

ODG.: Za sabo imam že skoraj 15 let klavirja in recimo, da že dobrih 10 let komponiram. Kot si lahko opazil, sem se tudi jaz usmeril v kantavtorstvo, kjer je sicer pot izredno težka. Tudi zaradi tega še vedno iščem tisti originalni stil pesmi, ki bi zanimal in privabil publiko.

Tomaž Baldassi med krstnim nastopom v Cappelli Underground

VPR.: Neki tržaški dnevnik je pisal, da boš zagotovo v kratkem izdal svojo novo ploščo. Kako naj smatramo to novico?

ODG.: Gotovega ni še nič, kajti niti najbolj izkušeni pevci in avtorji ne morejo apriori zatrjevati, da bo njihova plošča stoođtostno izšla. Zato pa še manj jaz, ki sem v tem novinec. Priznam, da sodelujem s skupino in se na vse načine trudimo, da bi nam uspel ta podvig, ki navsezadnje ni nemogoč. Jaz ustvarjam pesmi, ki obravnavajo vsakdanjost in mislim ali vsaj upam, da me bo publika sprejela.

VPR.: Tvoje pesmi so vse, vsaj te, ki smo jih danes zvečer poslušali, v italijanskem jeziku. Zakaj ta izbira?

ODG.: Ne bi hotel polemizirati, na noben način, zato bom pač povedal, kako je s to stvarjo. Začel sem se baviti z glasbo v italijanskem ambientu, posledica tega so tudi moji motivi v italijansčini. Prijatelji, ki so bili ta čas za mano, mi pomagajo in mi omogočajo več stvari, mi nudijo veliko možnosti, ki jih v slovenskih krogih nisem našel, verjetno tudi zato, ker ji nisem iskal in se zanje zanimal. Vsekakor se zdi nahajam v tem položaju. Tako sem izbral, vendar je bila ta moja izbira popolnoma ravnodušna, saj bi mogoče v drugačnih okoliščinah ubral nasprotno smer.

BORIS DEVETAK

Dušan Kovačević

RADOVAN TRETJI

Bridka komedija o samoizdaji
Režija: Boris Kobal
V petek, 6. januarja, ob 20.30
ABONMA RED A - Premierski
V soboto, 7. januarja, ob 20.30
ABONMA RED B
V nedeljo, 8. januarja, ob 16. uri
ABONMA RED C
V sredo, 11. januarja, ob 20.30
ABONMA RED D
V četrtek, 12. januarja, ob 20.30
ABONMA RED E

MENJALNICA vseh tujih valut

3. 1. 84

Ameriški dolar	1.660.—
Kanadski dolar	1.330.—
Švicarski frank	757.—
Danska krona	165.—
Norveška krona	213.—
Švedska krona	204.—
Holandski florint	539.—
Francoski frank	196.—
Belgijski frank	26.—
Funt sterling	2.385.—
Irski sterling	1.870.—
Nemška marka	606.—
Avstrijski šiling	85,50
Portugalski eskudo	11.—
Španska pezeta	10.—
Japonski jen	6.—
Avstralski dolar	1.400.—
Grška drahma	11.—
D-beli dinar	11,50
Mali dinar	11.—

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
TRST - ULICA F. FILZI 10 - 91-446

Gledališča

ROSSETTI
Jutri, 5. januarja, bo Stalno gledališče FJK predstavilo delo R. Rossa «Il pianeta indecente» z Giulio Brogijem. Režija R. Guicciardini. V abonmaju odrezek št. 4. Informacije pri glavni blagajni.

AVDITORIJ
Danes, 4. januarja, bo ob 20.30 Gledališka skupina «Il Gabbiano» predstavila delo Osvalda Mariutta «Fantasmi, amore e... valeriana».

Kino

Ariston 16.00 — 22.00 «La vita è un romanzo». Alaina Resnaisa. Vittorio Gassman, Fanny Ardant, Geraldine Chaplin, Ruggero Raimondi.

Eden 17.30, 19.50, 22.15 «Mai dire mai». Sean Connery.

Capitol Danes zaprto.

Fenice 17.30 — 22.15 «Segni particolari: bellissimo». A. Celentano.

Nazionale Dvorana št. 1 15.30 — 22.00 «I desideri di Angela». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Dvorana št. 2 15.30 — 22.15 «Il tasinaro». A. Sordi.

Dvorana št. 3 15.30 — 22.00 «Questa o quella». Renato Pozzetto in Nino Manfredi.

Grattacielo 17.00 — 22.15 «Il ritorno del Jedis».

Mignon 15.00 — 20.15 «Il libro della giungla», risani film.

Aurora 16.00 — 22.00 «Flashdance».

Moderno 15.00 — 21.00 «Brisby e il segreto di Nimh», risani film.

Vittorio Veneto 16.30 — 22.00 «Voglie bagnate». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Lumiere 16.00, 17.30, 19.00, 20.30 in 22.00 «Roulette cineses». Režija R. W. Fassbinder.

Radio 15.30 — 21.30 «Tanto calore». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Alcione 16.00 — 20.00 «Dark crystals».

Čestitke

Danes praznuje v Trnovci svoj 75. rojstni dan MARIJA ŠKRK. Draga mama, babica in prababica, kličemo ti še na mnoga srečna in zdrava leta med nami! Vsi, ki te imamo radi.

Danes ima SONJA 18 let. Vso srečo in vse najboljše v življenju ji želijo kriški vrstniki ter vsi, ki jo imajo radi.

Danes praznuje 13. rojstni dan INGRID STANIČ. Iskreno ji čestitajo in želijo mnogo zdravja ter uspeha v šoli starši, bratec Igor ter nona in nono.

Danes praznuje v Zabračju 60. rojstni dan SERGIO ŽERJAL. Vse najboljše mu želijo žena Eda, sinova Florian in Edvin ter hčeri Elizabet in Ingrid.

Danes praznuje KARLO SANCIN iz Boljunca 73 let. Vse najboljše in še dosti srečnih in zdravih let mu želijo žena Marija, hčerka Marta in zet Renato, vnuček Matija, vsi sorodniki in znanci.

Prispevajte za
Dijaško matico

Prireditve in sporočila kulturnih društev in organizacij

KD Primorsko - Mačkolje vabi na «Pisani vrtljak», prireditve z mladimi iz Brega, ki bo v soboto, 7. t.m., ob 18. uri v srenjski hiši v Mačkoljah.

Mali oglasi

telefon (040) 794672

GOSTILNA MIRO v Sovodnjah (podnaja: mnic Mužina Mara) obvešča, da bo odslej zaprta zaradi tedenskega počitka ob torkih.

PRODRAM majhnega črno-belega kužka. Tel. 040/231-864 ob uri kosila.

ZAPOSLENA mati z dvema šoloobveznima otrokoma nujno išče dvo- ali trisobno stanovanje v najem pri Sv. Jakobu ali v njegovi bližini. Telefonirati v dopoldanskih urah na št. 040/71-675.

DR RENATO ŠTOKEJ sporoča, da s 1. januarjem 1984 ordinira z novim urnikom: ponedeljek od 16. do 18. ure, ostali dnevi od 9. do 11. ure. Sprejema vpis novih pacientov.

FIAT 126, leto 1982, 13.000 km, ugodno prodam. Tel. 040/522-77 zvečer.

PANDO 30, odlično ohranjeno kupim takoj. Plačilo v gotovini. Tel. 040/522-77 zvečer.

ZIDARJE iščem za gradnjo enostanovanjske hiše na zahodnem Krasu. Tel. 040/522-77 zvečer.

OSMICO je odprl Robert Pipan iz Mavinj. Toči belo in črno vino.

V TOREK ZVEČER sem na liceju Franca Prešeren pozabil modro - rumeno - sivo trenirko (zgornji del). Najditelja toplo prosim, da telefonira na številko 567-876.

Prispevki

Namesto cvetja na grob Berta Blažine darujeta Laura in Gičko Sedmak 20.000 lir ter Gaby in Mirko Antoni 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Gabrovcu.

Namesto cvetja na grob Zore Malalan daruje Justina Gombacci - Danieli 10.000 lir za MPZ - OPZ Vesela pomlad.

Namesto cvetja na grob Zore Malalan darujeta Mario in Viktorija Sossi 15.000 lir za ŠD Polet.

Namesto cvetja na grob Zore Malalan darujeta Mario in Viktorija Sossi 15.000 lir za KD Tabor.

Ob božičnem koncertu v dvorani Jože Peterlin daruje Slovenska prosveta 445 tisoč lir za popravilo repentabske cerkve.

Za repentabsko cerkev darujejo: N.N. od Sv. Antona 150.000 lir, N.N. 71.000 lir, N.N. 75.000 lir in N.N. 50.000 lir.

Dr. Drago Štoka daruje 10.000 lir za SKD Tabor.

Ob novem letu daruje Ivanka Wilhelm 50.000 lir za SKD Tabor.

Ob vsakoletni nabalralni akciji so za SZ Sloga darovali:

V spomin na drago gospo Veselovo daruje Pavla Kukanja 10.000 lir za Dijaško matico.

Nosilci krste pok. Danila Žagarja darujejo svoj honorar 100.000 lir za sekcijo VZPI v Padričah.

Razglednice: nekaj več kot navaden spomin

Članek dr. Frana Juriševiča o dražbi starih razglednic (PD 6. 12. 83) me je spodbudil, da sem izvelkel iz predala tistih čez sedemsto dopisnic, ki sem jih pred toliko leti spravil, ker so se mi bile takrat zdele lepe, a drugega v njih nisem videl.

Kakšno presenečenje, ko sem pri zopetnem »prebiranju« dopisnic, teh orumenelih kartončkov, ugotovil, da gre pravzaprav za utrinke velike in drobne zgodovine teh naših krajev. Moje stare razglednice (večinoma iz zadnjih let prejšnjega in prvih let našega stoletja) so začele pripoved o tistih časih in kar sama se je vsiljevala primerjava z današnjimi razmerami. Vse tiste slike, napisi, znamke in žigi, pa tudi založniki teh dopisnic, vse

to mi je postavljalo vprašanja, na katera nisem našel venomer odgovora. Na pomoč sem moral poklicati vso svojo šolsko nemiščino, zgodovino in zemljepis, poslužil sem se celo Wolfovega slovarja s »Spiskom nekterih zemljepisnih imen«. Odločilno v oporo pa mi je bila in mi je še knjiga dr. Juriševiča »S pošto skozi preteklost Slovenskega primorja in Istre« (Lipa Koper, 1981); toplo jo priporočam vsem, ki bi jih téma zanimala.

Zdi se mi primerno nuditi bralcem našega dnevnika nekaj kamenčkov iz nenavadnega mozaika, ki sem ga komal začel sestavljati; zatorej za začetek drobtinica »za pokušino«, ki silijo k razmišljanju, o priložnosti pa še kakšna. F. F.

Pozdrav iz Trebič

Bortolo Kralj, Trebič bei Opcina

Pozdrav iz Trebič. Bortolo Kralj, Trebič bei Opcina. Razglednico so odposlali leta 1908, na hrbtni strani je tiskano po slovensko DOPISNICA, žig na znamki: OPĆINA! Kaže, da imajo na tisti strani »težavnejše življenje v javnosti kakor pred 75 leti«

Trieste - Piazza Guglielmo Oberdan

Razglednica je iz časov po prvi vojni (1924), sicer pa je očitno, da je kliše starejši. Zakaj? Ker je pač na desnem robu razglednice videti kos neosmojenega Balkana, ki pa je zgorel kmalu po prihodu Italije (13. 7. 1920)

Novost na knjižni polici

Marjeta Novak:

Vrtiljak

Če kak roman prebiraš in ga ne prebereš v zaletu, potem je to dokaz tvojega nerazpoloženja ali pa šibka stran teksta, ki te premalo pritegne. Če tudi tak tekst obravnava aktualna človeška vprašanja pa ga vseeno prelegaš od dneva do dneva je to najbrž znak, da te delo ne vznemirja. In prav to se zdi bralcu romana Ma-

dajo odrasli. Dejansko se vsa obdobja življenja razlikujejo samo navidezno, v bistvu pa gre za enaka menjajoča se stanja. In da se pisateljica posmehuje temu življenju, ko slika glavnega junaka, profesorja današnjih dni, ki išče ves čas nek smisel življenja in se zato nahaja ves čas na njega vrtiljaku. Toda naj bo osnovna ideja taka ali drugačna, razen izrazito moderno napisanega teksta ostaja od pripovedi bralcu breme malo. In ko spremlja glavnega junaka, mladega gimnazijskega profesorja in njegovo beganje, zlasti njegova srečanja s kolegico, ostaja odprto in nerešeno vprašanje smisla tega pripovednega dela. Če namreč kakršnakoli ideja ostaja izražana v premalo umetniško dognanem pripovednem tekstu, potem je to najbrž za uspešnost literarnega dela to premalo. Ni sicer nujna taka ali drugačna, zanimiva ali nezanimiva zgodba. Toda razbiti odlomki življenjske zgodbe iz romana Vrtiljak so preskromni in premalo privlačni, da bi nas tekst vznemiril ali celo zagrabil. Za krajšo novelo bi bilo to morda še v redu, za roman dvestotih strani pa zato lahko rečemo, da nas pušča neprizadete. Kljub problemu, ki ga načenja in ki ga označuje pisateljčin moto: vsi smo na vrtiljaku življenja kjer se počasi vrtimo v obgu, posamezniki, generacije, narodi, obdobja... Kljub 23.30 Sport, moderno napisani formi nas torej roman Marjete Novak ne more navdušiti.

Prispevajte za
Dijaško matico

rjete Novak VRTILJAK, ki ga je pred kratkim izdala Pomurska založba v Murški Soboti. Marjeta Novak se je že predstavila javnosti s knjigo za mladino Sova v pižami, zdaj stopa pred javnost s tekstom in našega sodobnega sveta, z romanom za odrasle. Najbrž je vse točno, kar je knjigi na pot napisal Marjan Dolgan, da roman govori o otroštvu kot zlaganem srečnem delu človekovega življenja, ker je to ena od prevar, ki ji nase-

radiotelevizija

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

- Prvi kanal**
- 12.00 Dnevnik - flash
 - 12.05 Halo... Raffaella - vodi Raffaella Carrà
 - 13.25 Vremenske razmere
 - 13.30 Dnevnik
 - 14.00 Halo... Raffaella - zadnji poziv
 - 14.05 Sulle strade della California
 - 15.00 Risanke
 - 15.30 Šola in vzgoja - Il carbone
 - 16.00 Ulisse 31 - risanke
 - 16.25 Sandybell - risanka
 - 17.00 Dnevnik - flash
 - 17.05 Forte fortissimo TV top
 - 18.00 Nord chiama Sud - Sud chiama Nord
 - 18.30 Colpo al cuore - TV film
 - 19.00 Italia sera
 - 19.40 Almanah jutrišnjega dne in vremenske razmere
 - 20.00 Dnevnik
 - 20.30 Loretta Goggi in Quiz
 - 22.00 Wagner
 - 22.50 Dnevnik - večerne vesti
 - 23.00 Srečanje s kinematografijo
 - 23.05 Športna sreda
 - Ob koncu dnevnika in vremenske razmere
- Drugi kanal**
- 12.00 Che fai, mangi?
 - 13.00 Dnevnik 2 - ob 13. uri

- 13.30 Capitol - TV serija
 - 14.15 Tandem... in partenza
 - 14.30 Dnevnik - flash
 - 14.35 - 16.30 Tandem
 - 16.30 Tečaj angleškega jezika
 - 17.00 Visite a domicilio - TV film
 - 17.30 Dnevnik 2 - flash
 - 17.35 Vediamoci sul due
 - 18.30 Dnevnik - šport
 - 18.40 Una storia del West
 - 19.45 Dnevnik 2
 - 20.30 Colombo - TV film
 - 22.05 Dnevnik 2 - večerne vesti
 - 22.15 I giorni della storia
 - 23.20 Il brivido dell'imprevisto - TV dnevnik
 - 23.45 Dnevnik 2 - zadnje vesti
- Tretji kanal**
- 15.45 Šola in vzgoja
 - 16.15 L'occhio della mente - šola in vzgoja
 - 16.45 La Certosa di Parma - film
 - 18.25 L'orecchio - glasbena oddaja
 - 19.00 Dnevnik 3
 - 19.35 Gente... come noi - 12. nadaljevanje
 - 20.05 Šola in vzgoja - Il pane quotidiano
 - 20.30 La zingara di Alex - film
 - 22.05 Delta
 - 23.00 Dnevnik 3

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 Poje mešani pevski zbor »Jakob Petelin Gallus«; 8.30 Glasbena matineja; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 - 13.00 Opoldanski zbornik: Literarni listi; 12.00 Iz noči življenje se poraja - Glasbeni potpuri; 13.20 - 17.00 Radijsko popoldne - »Cecilijanka 83«; 13.40 Glasbene raznolikosti; 14.10 Roman v nadaljevanjih: Grazia Deledda: »Golobje in jastrebi«; 14.35 Country - Club; 15.00 Diskorama; 16.00 »Majhna sem bila...«; 16.30 Tja in nazaj; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Grmade po gorah gore; 18.30 Glasbene podobe: Jam Session.

RADIO KOPER (Slovenski program)

6.30, 14.00, 15.00 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro - Jutranji koledar - Cestne razmere; 6.45 Prometni servis - Napoved radijskega in TV sporeda; 7.15 Val 202; 13.00 Danes na valu radia Koper - Glasba, zanimivosti, reportaže, pogovori; 13.45 Glas-

Srednji val 546,4 metra ali 549 kilohertzov
UKW - Beli križ 102,0 MHz
UKW - Koper 98,1 MHz
UKW - Nanos 88,6 MHz

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- Ljubljana**
- 18.00 Poročila
 - 18.05 Ciciban, dober dan
 - 18.25 Pomurski obzornik
 - 18.40 Samostan piva - reportaža
 - 19.10 Risanka
 - 19.25 TV in radio nocoj
 - 19.26 Zrno do zrna
 - 19.30 Dnevnik I.
 - 19.55 Vremenske razmere
 - 20.00 Film tedna - Ko pridejo kobilice - ameriški film
 - 22.15 Dnevnik II.
 - 14.00 in 16.30 Odprta meja
 - 17.00 TVD - novice
 - 17.05 TV šola - Človekovo telo
 - 17.30 Temna nakana - TV film
 - 19.00 Risanke
 - 19.30 TVD - vse danes
 - 19.50 Drevi
 - 20.00 Kulturna panorama
 - 20.30 Ryan - serijski film
 - 21.30 Turistični vodič
 - 21.40 TVD - nocoj
 - 21.50 Glasbena oddaja

- Koper**
- 14.00 Odprta meja - Videoteleks
 - 16.30 Odprta meja - Videoteleks
 - 17.00 TVD - Novice
 - 17.05 TV šola: Človekovo telo, dok. oddaja
 - 17.30 Temna nakana, film
 - 19.00 Risanke
 - 19.30 TVD - Vse danes
 - 19.50 Drevi
 - 20.00 Kulturna panorama
 - 20.30 Ryan, serijski film
 - 21.30 Turistični vodič
 - 21.40 TVD - Nocoj
 - 21.50 Glasbena oddaja
- Zagreb**
- 10.30 Poročila
 - 17.30 Videostrani
 - 17.40 Poročila
 - 17.45 Beli kamen
 - 18.15 TV koledar
 - 18.25 Kronika občine Karlovac
 - 18.45 Prijatelji glasbe
 - 19.30 TV dnevnik
 - 20.00 »Plavj max« angleški film
 - 21.30 Dnevnik

ZASEBNE POSTAJE

- CANALE 5**
- 8.30 Buongiorno Italia
 - 9.00 Una vita da vivere - nadaljevanka
 - 10.00 Rubrike
 - 10.30 Alice - TV film
 - 11.00 Rubrike
 - 12.00 Help - glasbena igra
 - 12.30 Bis - nagradna igra vodi: Mike Bongiorno
 - 13.00 Il pranzo è servito - nagradna igra - vodi Corrado
 - 13.30 Sentieri - nadaljevanka
 - 14.30 General Hospital - TV film
 - 15.30 Una vita da vivere - nadaljevanka
 - 16.50 Hazzard - TV film
 - 17.40 Il mio amico Arnold - TV film
 - 18.15 Jenny e Chachi - TV film
 - 18.50 Zig zag - kviz
 - 19.30 Baretta - TV film
 - 20.25 Kojak - TV film
 - 21.25 Police Python 357 - film
 - 23.50 Canale 5 News
 - 0.50 10 in amore - film

- 14.00 Cara cara - TV film
 - 14.45 Febbre d'amore - nadaljevanka
 - 15.30 Aspetando il domani - nadaljevanka
 - 16.00 Bib, bum, bam
 - 17.45 Zanna Bianca alla riscossa - film
 - 19.45 Italia 1 flash - (samo za Lombardijo)
 - 20.00 I puffi - risanke
 - 20.25 O.K. Il prezzo è giusto - spektakel z Gigijem Sabanijem
 - 22.15 Il furto è l'anima del commercio - film
 - 0.30 Accidenti alle tasse - filmska komedija
- TELEPADOVA**
- 12.00 L'uomo invisibile - TV film
 - 13.00 Risanke
 - 13.30 Lupin III. - risanke
 - 14.00 I Sullivan - TV film
 - 15.00 Cuore selvaggio - TV film
 - 16.00 Medical center - TV film
 - 17.00 - 19.30 Risanke
 - 19.30 L'uomo invisibile - TV film
 - 20.20 Il confine - film
 - 22.00 Medical center - TV film
 - 23.00 Ellery Queen - TV film
 - 24.00 La città sconvolta: caccia spietata ai rapinatori

- RETEQUATTRO**
- 8.30 Otroški program
 - 9.30 Mr. Abbott e famiglia - TV film
 - 10.00 Vicini troppo vicini - TV film
 - 10.30 Gianni e Pinotto fra le educande - film
 - 11.50 Quella casa nella prateria - TV film
 - 12.15 Fantasilandia - TV film
 - 13.15 Maria Maria - TV film
 - 14.00 Agua viva - TV film
 - 14.50 Auguri e figli maschi - film
 - 16.20 Ciao ciao - otroški program
 - 17.20 Il magico mondo di Gigi - risanke
 - 17.50 James - TV film
 - 18.50 Marron Glacé - TV film
 - 19.30 M'ama non m'ama - nagradna igra
 - 20.25 Un milione al secondo - kviz
 - 23.30 Sport
 - 24.00 La conquista dello spazio - film

- TRIVENETA**
- 13.30 I grandi personaggi - risanke
 - 14.00 La lama d'Oriente - TV film
 - 14.30 La nonna Sabella - film
 - 16.30 Salut Chimpion - TV film
 - 17.30 20.30 Risanke
 - 20.30 Chiamate Scotland Yard 00.75 - film
 - 22.00 TV film
 - 23.30 Film
 - 1.40 Confessioni di una ragazzina - film
- TELEFRIULI**
- 13.30 Nadaljevanka
 - 14.45 Anche i ricchi piangono - TV film
 - 18.55 Lassie - TV film
 - 20.00 I calciatori di margherite - TV film
 - 20.30 Dersu Uzala il piccolo uomo delle grandi pianure - film
 - 22.00 Friuli com'era
 - 22.30 Gunsmoke - TV film
 - 23.30 Abat-jour
 - 23.40 Il virginiano - nadaljevanka

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 Poročila; 6.00 - 9.00 Jutranja oddaja; 9.00 Radio tudi mi; 11.10 Il demone meschino; 12.03 Ulica Asiago Tenda; 13.20 Karavana; 15.03 Habitat - radio 1 za vse; 16.00 Il Paginone; 18.00 Obektiv Evrope; 19.20 Glasbeni interval; 20.00 Il piccolo principe; 21.20 Deset minut z...; 22.52 Autoradio flash; 23.28 Zaključek sporeda.

RADIO 2

7.30, 8.30, 9.30, 12.30, 13.30, 16.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.00 - 8.00 Jutranja oddaja; 8.05 Radio 2 predstavlja; 8.45 Il racconto dei Vangelis; 10.30 Radiodue 3131; 12.10 Deželni program; 12.45 Discogame; 15.00 Radiotabloid; 16.35 Due di pomeriggio - glasbena oddaja; 18.32 Glasbene ure; 20.45 Viena la sera...; 21.00 Jazz na radiu; 21.30 - 23.28 Radiodue 3131 - nočni program.

LJUBLJANA

6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00 Poročila; 6.10 Prometne informacije; 6.45 Prometne informacije; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Druga jutranja kronika; 7.35 Prometne informacije; 7.45 Iz naših sporedov; 8.05 Pisan svet pravilj in zgodbi; 8.30 Govorimo makedonsko, govorimo srbohrvaško; 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Rezervirano za...; 10.40 Lokalne radijske postaje se vključujejo; 11.05 Ali poznate; 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.00 Na današnji dan; 12.10 Veliki zabavni orkestri; 12.30 Kmetijski glasbene kulture; 13.00 Danes do 13. - Iz naših krajev - Iz naših sporedov; 13.20 Osmrtnice, obvestila in zabavna glasba; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Razmišljamo, ugotavljamo; 14.25 Vrtiljak; 15.05 Radio danes, radio jutri; 15.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.55 Minute za EP; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Obvestila in zabavna glasba; 16.35 Vrtiljak; 17.00 Studio ob 17.; 18.00 Najnarodi pojo; 18.30 S knjižnega trga; 18.55 Minute za EP; 19.00 Radijski dnevnik; 19.25 Obvestila in zabavna glasba; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Minute za ansamblom Ludvika Lesjaka; 20.00 Koncert za besedo - Čaša o pojnosti; 20.25 Minute s slovenskimi interpreti; 21.05 Vincenzo Bellini: Odlomki iz opere »Norma«; 22.00 Našim rojakom po svetu; 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini; 22.25 Iz naših sporedov; 22.30 Zimzelene melodije; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Za ljubitelje jazz; 00.05 - 4.30 Nočni program.

Čez dva meseca čaka stotine trgovcev obvezna nabava nove registrske blagajne

Tokrat na vrsti trgovci z več kot 100 milijoni prometa

Niso se še polegile polemike o uvedbi zapečatenih registrskih blagajn za tiste trgovce, ki so prijavili v letu 1981 nad 200 milijonov lir letnega prometa. Bliža se že čas ko si bodo morali podobne blagajne nabaviti tudi tisti trgovci, ki so v letu 1981 prijavili prometa v vrednosti med 100 in 200 milijoni lir.

1. marca 1983 bodo namreč morali imeti tako blagajno vsi ti trgovci takozvane druge kategorije. Ko je bilo treba nabaviti te blagajne do lanskega 1. julija, je nastala veliko preplaha med trgovci, kajti registrskih blagajn ni bilo dovolj na razpolago. Nekateri tovarne niso bile pripravljene na tako velike nakupe. Zato je od začetka veljalo pravilo, da je trgovec lahko v miru spal, če je bil naročil blagajno pred lanskim julijem. V nekaj mesecih pa so morale tovarne zadostiti naročilom. Prišlo je do novih zapletljajev, kajti na tržišču ni bilo dovolj s posebnim žigom opremljenega papirja, ki ga uporabljajo v teh registrskih blagajnah.

Tudi pri nas na Goriškem je finan-

čna straža pričela pregledovati trgovine in marsikateremu trgovcu so dali še kar visoko globo, ker da ni upošteval predpisov.

Če je bilo trgovcev z več kot 200 milijoni letnega prometa na Goriškem nekaj sto jih bo brez dvoma takih, ki so imeli prometa med 100 in 200 milijoni, veliko, veliko več. Bodo tovarne zmoгле zadostiti povpraševanju tako velikega števila trgovcev?

«Najbrž ne bo šlo prav tako lahko,» nam je dejal Radimir Fajt, lastnik trgovine Teknomec, trgovine s stroji za urade in trgovine, ki prodaja tudi registrske blagajne. «Veliko opravkov smo imeli v prejšnjem letu s prvimi registrskimi blagajnam. Še več problemov bo sedaj. Tovarne imajo svojo redno proizvodnjo. Za izdelavo novih registrskih blagajn so se pravzaprav odločile šele lani, potem ko je izšel zakon o obveznosti teh blagajn. Če so lani le s težavo ugodile klientom, bo to šlo letos najbrž še težje. Vsekakor pa bodo morali trgovci imeti v rokah potrdilo, da so blagajno naročili. Potem bo najbrž

vlada dala vsaj nekaj mesecev predaha.»

Našim slovenskim trgovcem, ki so dijo v to kategorijo (promet višji od 100 milijonov lir v letu 1981) svetujemo torej, da si čimprej nabavijo tako blagajno. Sedaj so te na razpolago. Čez mesec dni jih ne bo več. Še nekaj. Taka blagajna stane danes več kot dva milijona lir. V večini primerov je moč celotno vsoto odpisati od davkov že v letu nakupa blagajne.

Interpelacija KPI

Pokrajinski svetovalci KPI Blasutti, Poletto, Devetak in Di Dato so vložili interpelacijo pokrajinskemu odboru, v kateri sprašujejo, kaj je bilo doslej storjenega, da bi pri ronškem letališču odprli sekcijo aeronavtičnega tehničnega zavoda, ki ima sedež v Forliju. Pred časom se je namreč govorilo, da bi v Ronkah odprli tak zavod, ali, če to ne bi bilo mogoče, vsaj sekcijo goriškega zavoda Galilei s specializacijo v aeronavtiki in komunikacijah.

Samo pozitivni odmevi ob sprostitvi prometa

Včeraj le malo prometa čez mejo

Resnici na ljubo nihče od tukajšnjih trgovcev ni včeraj pričakoval navala Jugoslovanov z obmejnega območja, ki naj bi prihitali v Gorico s prepustnico brez vsake omejitve za prehod meje. Vseeno smo se pozanimali na poveljstvu obmejne policije kako je s stvarjo. Povedali so nam, da so sicer opazili nekaj več prometa kot ob zadnjih torkih, vendar ne gre tega jemati kot nekaj izrednega. V Jugoslaviji je bil namreč tudi včeraj praznični dan in zato so ljudje raje ostali doma. Najbrž bomo šele ob koncu tedna ugotavljali kaj več prihodov Jugoslovanov z obmejnega območja v Gorico.

Izredno zadovoljstvo v zvezi z odločitvijo beograjske vlade je izrazila tudi enotna sindikalna zveza CGIL - CISP - UIL. V izjavi je rečeno, da so se tako italijanski kot jugoslovanski sindikati zavzeli za liberalizacijo prometa v obmejnem območju na skupnem sindikalnem shodu, ki je bil lanskega 3. decembra na meji med Gorico in Novo Gorico. Takrat so sestavili skupno resolucijo, ki so jo poslali tako italijanski kot jugoslovanski vladi.

Vendar pa ne smejo biti naše izjave triumfalistične, meni sindikalna

zveza. Doslej je namreč številni mladi našli zaposlitev v trgovini, ko le-ta ni bilo v industriji. V lanskem letu so marsikaterega trgovskega pomočnika odpustili. Zaradi sedanje menjave dinarja v lire in tudi zaradi carinskih predpisov ne bodo prihajali Jugoslovani trumoma v goriške trgovine kot so hodili nekoč.

Odločitev beograjske vlade pa je izrednega političnega pomena in zanika stališča tistih, ki so menili, da je bil ukrep sprejet v oktobru 1982 izrazito političnega značaja in da mu niso botrovali gospodarski razlogi; tako meni enotna sindikalna zveza v Gorici.

Svoje zadovoljstvo so izrazili tudi liberalci. Njihova mestna sekcija je v izjavi za tisk povedala, da odločitev beograjske vlade daje ponovno možnost vsemu obmejnemu prebivalstvu da nadaljuje s sodelovanjem in odpravo nekdanjih kontrapozicij. Tajništvo PLI v Gorici tudi ugodno ocenjuje delo, ki sta ga za zblíževanje med Jugoslavijo in Italijo ter EGS napravila na nedavnem beograjskem obisku generalni tajnik stranke Valerio Zanone in evropski poslanec Enzo Bettiza.

V tržiški ladjedelnici

ČE NE BO KMALU NAROČIL ČAKA DELAVCE ČRNO LETO

V tržiški ladjedelnici Italcantieri se nadaljuje dopolnilna blagajna za velik odstotek delavcev. Z novim letom je v dopolnilni blagajni 1145 delavcev. Včeraj smo objavili vest, da je bila v ponedeljek skupščina teh delavcev. Na skupščini so razpravljali o krizi ladjedelnice, o možnostih za izhod iz sedanjega stanja ter o nekaterih kratkoročnih pobudah sindikalnega značaja. Glede stanja v tržiškem obratu je prevladovalo mnenje, da je potrebno čimprejše soočanje z vlado o celum sklopu problemov pomorske politike. Predvidoma se bodo sindikalni predstavniki srečali v Rimu z zastopniki vlade še ta teden, verjetno v petek, 6. januarja. Na tem srečanju bi morali razpravljati o vprašanju naročil, saj so prav zaradi pomanjkanja naročil izgledi za bodočnost ladjedelnice zelo zaskrbujoči. Ker med naročilom in dejanskim pričetkom dela navadno mine okrog osem mesecev, je pričakovati, da, če ne bo kmalu novih naročil, se bo v prihodnjih mesecih stanje še poslabšalo.

Med sindikalnimi pobudami gre za-

beležiti srečanje s senatorjem Battellom (KPI) in poslancem Rebullo (KD), ki bo prihodnji ponedeljek. V soboto, 14. t.m., bodo, z namenom da bi glede teh vprašanj sensibilizirali tudi širšo javnost, priredili pobudo, ki so ji dali naziv Odprta ladjedelnica: vsakdo si bo lahko v spremstvu delavcev ogledal ladjedelniške oddelke in naprave.

Šoferji v zagati

Včeraj je v Tržiču stopila v veljavo nova ureditev prometa pri Anconetti. Težav z novimi semaforji in enosmernimi ulicami je sededa bilo precej, ker šoferji niso vajeni na novost. Vsekakor so občinski tehniki zadovoljni, saj menijo, da se bodo stvari uredile v kratkem in da bo promet postal bolj tekoč.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Al Redentore, Ul. bratov Rosselli 23, tel. 72340.

Nič več tako kot do srede lanskega leta

V težavah s programi in denarjem videmski televizijski postaji

Goričani imamo možnost videti tudi programe, ki nam jih ponujata dve videmski televizijski postaji, ki sta, vsaj za sedaj ostali izven vsedravnih zasebnih televizijskih mrež. Medtem ko pordenonska Telebarbara v celoti objavlja programe mreže Retequattro in se zadovoljuje le z nekaj krajnjimi reklami in zelo kratkim dnevnikom, sta Telefriuli in RDF ohranili samostojnost in oddajata, poleg filmov, ki jih dobijo na posodo, predvsem domač program: domače dnevnike, intervjuje z domačimi osebnostmi, veliko je na obeh ekranih furlanskega športa. Telefriuli ima znano nedeljsko popoldansko oddajo, ki privablja zanimanje velikega dela furlanskih gledalcev; sredi tedna ima še vedno tekmovalna v briškoli med ekipami raznih furlanskih krajev. RDF pa se je specializirala v okroglih mizah na katerih je tarča skoro vedno videmski župan Candolini.

Obe videmski televizijski postaji sta imeli bogatejšje programe do lanske pomladi, tja do deželnih in parlamentarnih volitev. Po volitvah se je očitno zanimanje nekaterih za televizijo zmanjšalo. Pri Telefriuliju so zamenjali gospodarja in kmalu so zmanjšali skoro na polovico število uslužbencev in sodelavcev. Pred časom so pravili da ima Telefriuli odkrito podporo Straussove bavarske krščansko-socialno stranke. Z novim gospodarjem ni več tako, pa čeprav imajo demokristjani še vedno veliko prostora v dnevnikih. Telefriuli ima zelo veliko krajnjne reklame.

Nekoliko drugače je z drugo postajo RDF. Tudi pri tej so pred približno letom in pol dni zamenjali gospodarje. Baje je v prvi fazi ta postaja nabrala velike dolgove, katerih se sedanji lastniki ne morejo rešiti kar tako na lepem. Ta postaja se je s svojim ravnateljem Grillonijem

specializirala v napadih na videmskega župana Candolinija. Skoro vsak večer najdemo tako v dnevniku kot pri okroglih mizah, pri katerih sodelujejo v glavnem vedno eni in isti sodelavci, ostre napade na delo videmske občinske uprave. Teh je bilo toliko da so nekateri v Vidmu bili svojčas mnenja, da hočejo Grilloni in njegovi predstaviteli na prihodnjih občinskih volitvah v letu 1985 krajevno listo. Najbrž bi imeli tudi kak uspeh, saj so ob nekaterih akcijah zbrali tudi po več tisoč podpisov.

V videmski kroniki Gazzettina smo pred nekaj dnevi brali, da se RDF nahaja v finančnih težavah in da je precej uslužbencev ter sodelavcev šlo na sodniško zahtevo po svojih prejemkih. Veliko je tudi govora, da se za to postajo, ki si je pridobila precej poslušalcev in gledalcev, zanima jo nekatere politične sile. Hotele bi jo odkupiti. Gre za skupine, ki so v sedanji petstrankarski večini kot za nekatere opozicionalce.

Res je eno. Vsedravnne zasebne televizijske mreže pritiskajo na maloštevilne samostojne televizijske postaje, ki so se še ohranile pri življenju. Kot nekoč RAI, hočejo Berlusconi, Mondadori in še kdo monopolizirati televizijsko mrežo.

Izleti

Kulturno društvo Briški grič priredi v nedeljo, 8. januarja, enodnevni avtobusni izlet v Škofjo loko z udeležbo na znanem pohodu v Dražgošah. Prijave pri odbornikih društva.

Kino

Gorica

VERDI 17.30—22.00 «Il ritorno dello Yedis».

VITTORIA 17.30—22.00 «La chiave». Prepovedan mladini pod 18. letom. CORSO 18.00—22.00 «Segni particolari: bellissimo». Adriano Celentano in Federica Moro.

Tržič

PRINCIPE 18.00—22.00 «I ragazzi della 56. strada».

EXCELSIOR 17.30—22.00 «Pensieri morbos».

Nová Gorica in okolica

SOČA 18.20 «Pink floyd the wall». SVOBODA 18.00 «Psi vojne», ameriški film.

DESKLE 19.30 «Conan», ameriški film

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Marzini, Korzo Italia 89, tel. 84443.

POGREBI

Ob 9.30 Giuditta Vittoruzzi Pezzetta na glavnem pokopališču.

Sekcija KPI v Doberdobju izreka

iskreno sožalje svojcem ob izgubi

Egidija Radetiča.

ODLOŽEN POGREB BERTE PELICON

Lahko bi rekli, da človek včasih še umreji ne more brez birokratskih zapletov. Včeraj bi moral biti iz splošne bolnišnice pogreb Berte Pelicon vd. Vižintin iz Sovodenj, ki je umrla v ponedeljek zaradi komplikacij, ki so nastopile po zlomu stegenice. V takih primerih, če zdravniki menijo, da so vzroki smrti sumljivi, morajo obvestiti državno pravdníštvo, da dovoli pokop.

Tokrat pa je bilo za zdravnike očitno, da so vzroki naravni in zato pravdníštva niso obvestili. Kljub vsemu pa je zadeva romala na pravdníštvo, ki so ga obvestili iz občinskega matičnega urada. Stvar je malce čudna,

saj kaže, da ni ne dolžnost, ne praksa goriške občine, da bi to počela, saj morajo o umestnosti obveštila sodstvu odločati izključno zdravniki. Kakorkoli že, pogreb so včeraj zadnji trenutek prepovedali, dokler niso zadeve razčistili in bo lahko šele danes ob 13.30 iz splošne bolnišnice v Sovodnje.

Vse dobro, bi lahko rekli, pa ni tako: sorodniki (mnogi so prišli iz notranosti Jugoslavije) bodo morali počakati še en dan, kar ni ne prijetno v takih okoliščinah, niti enostavno, saj mora jutri marsikdo na delo. Upati je, da se kaj takega ne bo ponovilo.

STRELI NA POSTAJI

Kdor je bil včeraj zjutraj na goriški železniški postaji, je lahko presenečeno gledal sledove rafala, ki je nekaj ur prej razbil veliko steklo tik nad glavnimi vrati. Nenavadni dogodek je torej sprožil ugibanja in glasove o kakem krvavem spopadu, medtem ko je resnica preprostejša in precej manj dramatična.

Kaj se je zgodilo včeraj? Izvidnica policije je malo po peti uri pred postajo zapazila dve sumljivi ženski. Agenti so jima veleli naj se ustavita, ženski pa sta jo tik pred prihodom nekega vlaka mahnila čez tračnice in se začasno izmuznili. Do tedaj vse v redu, čeprav je dogodek povzročil alarm na postaji.

Agent železniške policije, ki se je pridružil kolegom pri iskanju žensk,

je kakih meset minut kasneje zapazil pri vhodu postaje sumljivo senco. Na njegov «stoj» ni bilo iz teme nobenega odgovora, zato je agent sprožil v zrak rafal iz mitraljeza, naravnost proti šipi nad vhodom. To je zdramilo «gospodarja» sumljive sence, ki se je preplašeno oglasil: bil je le poštni uslužbenec, ki se je ob tisti uri mudil na postaji zaradi službenih obveznosti.

Malo kasneje so agenti letečega oddelka izsledili tudi ženski, ki sta nehoté zakrivili streljanje. Gre za mladi jugoslovanski državljanki, 15-letno A. Z. in 22-letno Kurtesi Saho, ki sta verjetno ilegalno prekorali mejo; imeli sta namreč osebni izkaznici, ne pa potnih listov. Na kveturii so ju legitimirali, nato pa popremili spet čez mejo.

Petarda ali kaj več?

Oslavce, ki bivajo v bližini kostnice, je v ponedeljek zvečer okrog 11. ure preplašil močan pok, lahko bi rekli eksplozija, ki je stresla šipe bližnjih hiš in raznesla posodo za smeti, ki je bila pritrjena na delu drevesa na trgu pod kostnico. Zdi se, da je vandalski podvig opravila skupina mladeničev, ki so jih videli zbežati takoj zatem na avtomobilu z rimsko registracijo. O dogodku so obvestili mestne stražnike.

Razna obvestila

V prireditvi ZSKD in knjižnice Damira Feigla bo v Kulturnem domu v ponedeljek, 9. januarja, ob 19. uri, odprtje dveh zgodovinskih razstav o slovenskem šolstvu za časa Gentilejeve reforme ter o 40-letnici Partizanskega dnevnika. Govorila bosta Milan Pahor in Jože Koren.

Namesto nagradnega žrebanja

NOVOLETNA PONUDBA NAROČNIKOM PRIMORSKEGA DNEVNÍKA

Vsi naročniki Primorskega dnevnika, ki bodo poravnali celoletno naročnino do 31. MARCA 1984 prejmejo

30% POPUST

za enkratni nakup knjig, plošč ali kaset iz kataloga ZTT.

S potrdilom o plačani naročnini se lahko takoj zglasite v

TRZASKI KNJIGARNI, Ul. sv. Frančiška 20 v TRSTU

in na UPRAVI PRIMORSKEGA DNEVNÍKA, Drevored 24 maggio 1 v GORICI

Okrogla miza • Okrogla miza • Okrogla miza • Okrogla miza • Okrogla miza

Pri Meblu je še veliko težav vendar obstaja volja, da se sodelovanje med društvi utrdi

Skupina udeležencev naše okrogle mize. Od leve proti desni: Ivan Peterlin, Ivo Sosič, Savo Ušaj, Lia Legiša in Mariza Škerk

Okrogle mize so se udeležili: Jana Ban (predstavnica Kontovela), Giani Furlanič (dopisnik PD), Rado Gruden (trener Brega), Lia Legiša (kapetanka Mebla), Aleksander Logar (trener Mebla), Valter Mohor (podpredsednik Brega), Ivan Peterlin (tajnik odbojarskega odseka Sloga), Jože Širca (spremljevalec Mebla), Mariza Škerk (podpredsednica Sokola), Ivo Sosič (podpredsednik Sloga), Mario Sušteršič (načelnik odbojarskega odseka Bora), Savo Ušaj (trener Sokola). Danes objavljamo drugi del okrogle mize.

Pogled navijačev igralcev in odbornikov

● Za uresničitev združevanja je bilo verjetno potrebno premagati tudi nekatere kampanlistične težnje. Kakšen je po treh mesecih pogled navijačev, igralcev in odbornikov pri posameznih društvih?

J. BAN: «Te težnje niso bile prav tako močne. Mislim, da so bili pri društvih drugačni pomisleki: bodo mladinske ekipe še obstajale? Ima smisel združevati? To so bile težave, ne kampanlistične težnje. Naši navijači ne sledijo Meblu, ker ne sledijo niti našemu društvu. Igralke pa so se veselile, ko je Meblo zmagoval in so razočarane sedaj, ko izgublja. Odborniki pa morda si niso še prav na jasnem, za kaj v bistvu gre in kako se bo sodelovanje razvilo.»

L. LEGIŠA: «Rekla bi samo to, da ni bilo nobenih težav, kot je mogoče kdo pričakoval. Sploh ne. Igralke smo se takoj spoprijateljile in vzdušje je kar dobro.»

SUŠTERŠIČ: «Tudi za Friulexport ni bilo nobenega problema, čeprav so dekleta prihajala iz štirih različnih koncev pokrajine. Mogoče tudi zato, ker so imele skupne priprave in so se tam že nekoliko bolje spoznale.»

MOHOR: «Združevanje je precej pomagalo naši odbojki, ker se je o tem precej pisalo in govorilo. Na tekmah, govorim v glavnem o svojem društvu, smo imeli precej več gledalcev. Na prvenstveni tekmi s Slogo je bilo po moji oceni več kot dvesto ljudi. To je za nas velik uspeh, ker pred leti tolikšnega občinstva nismo imeli niti v B ligi.»

UŠAJ: «Odbor Sokola s zaupanjem gleda na obe združeni ekipi in z veseljem in vnemo sledi tekmam. Gledalci so Meblu priskočili na pomoč. Mislim, da so navijači s tem sodelovanjem zadovoljni.»

PETERLIN: «Dajati oceno je po mojem mnenju zelo preuranjeno. Čas je tisti, ki bo pokazal, ne kdo je imel prav, ampak, če je taka pot pravilna ali se da popraviti kako drugače. Na sestanku, na katerega smo bili povabljeni, smo se prepričali, da ni nikoli prišlo do kakih kampanlističnih teženj ene ali druge strani. Tak kampanlizem ni nikjer prisoten, kar smatramo za zrel pristop do obravnave tega problema, če seveda smatramo za kampanlizem to, kar se dogaja pri nogometu. So pač bila določena krešnja mnenj, rekel bi iz strogo tehničnega vidika. Glede navijačev drži in je treba poudariti, da se je zanimanje za odbojko izredno povečalo: da naše ekipe zberejo 100, 150, tudi 200 ljudi, da jih je na nekaterih tekmah Mebla bilo še več, je za našo odbojko, za katero hočemo, da je majhna, ki pa po našem mnenju ni, res nekaj velikega.»

ma, če seveda smatramo za kampanlizem to, kar se dogaja pri nogometu. So pač bila določena krešnja mnenj, rekel bi iz strogo tehničnega vidika. Glede navijačev drži in je treba poudariti, da se je zanimanje za odbojko izredno povečalo: da naše ekipe zberejo 100, 150, tudi 200 ljudi, da jih je na nekaterih tekmah Mebla bilo še več, je za našo odbojko, za katero hočemo, da je majhna, ki pa po našem mnenju ni, res nekaj velikega.»

Mnogi se niso strinjali...

● Mnogi naši navijači in tudi trenerji se niso strinjali s tehničnimi izbirami in vodenjem dosedanjih tekem Mebla...

SUŠTERŠIČ: «Ne bi kritiziral trenerjev. Po tekmi znajo vsi oceniti, kaj je prav in kaj ni. Strokovne komisije so edine pristojne, da vplivajo na trenerja.»

FURLANIČ: «Pri ocenjevanju dela trenerja moraš imeti neke kriterije: npr. kakšen je igralni kader, kakšne so bile priprave, na kakšnega nasprotnika si nalletel, kakšen odbor imaš za seboj, kakšne so želje igralcev. Ponavljam, ni važno, koliko naša ekipa trenira ali kako trenira, zame je merodajno samo, kako se na tekmo pripravljajo Albatros (prihodnji nasprotnik Mebla op.ur.). To je edino merilo.»

LOGAR: «Vsak trener naredi med tekmo veliko dobrih potez in tudi nekaj napak. Isto velja za igralce. Noben trener ne bo nikoli nobene tekme vodil idealno, ker se mora never-

jetno prilagajati nasprotniku, se pravi, da mora glede na nasprotnika dobiti najboljše orožje. To je bistveno. Zato se mi zdi neumestno, da razpravljamo o tem, ali je Jurman delal pravilno ali ne. Verjetno je imel zelo dober namen, včasih pa se ti izjalovi. Čutim velik pritisk, da bi pošal na igrišče Kusovo. Ugotovil sem, da se ta igralka znajde le na centru. Konkretno, imam na centru Pesaressijevo in Vido Legišo. Sedaj pa poglejte: izločiti Pesaressijevo je smrtni greh, o Vidi pa imam vtis, da je na zadnji tekmi igrala zelo dobro. Navijači, strokovnjaki in nestrokovnjaki zahtevajo Kusovo na igrišču. Sedaj pa naj mi kdorkoli od tistih, ki me bodo po tekmi kritizirali, pove na katerem mestu naj igra in kdaj. Skratka, polno je dilem.»

UŠAJ: «Javnost ne pozna problema, s katerimi se ubada trener. Strinjam pa se, da moramo zbrati skupino takih igralk, ki so pripravljene več trenirati. Samo tako lahko dosežemo boljše skupinsko igro.»

Nas drugi prehitvajo?

● Se vam zdi, da stopamo v korak z razvojem italijanske odbojke, ali pa da nas drugi prehitvajo?

L. LEGIŠA: «Druge ekipe igrajo znatno boljše od nas, čeprav vidimo, da telesno niso ne vem kako dobre, individualno niti, skupinsko pa ustvarjajo tako igro, ki je mi ne zmoremo. Pred leti nismo imele sedanjih ambicij. Igrale smo dobro, kolikor smo se le borile za obstanek in smo se za našo igro zadovoljevale. Letos pridejo vsi problemi na dan.»

J. BAN: «Mislim, da nas italijanske ekipe prekašajo tudi v nižjih ligah, predvsem glede skupinske igre. Individualno niso kdove kako dobre, pokažejo pa takšno voljo do zmage, ki je mi na žalost nimamo. Ne vem, ali zato, ker smo pač takšne ali ker so naše razmere za delo slabše.»

GRUDEN: «Gleda kvalitete koncepta igre sigurno zaostajamo. Razlog je preprost. Pri nas velja sveto pravilo, da se več kot trikrat na teden ne sme trenirati. Tako se je verjetno treniralo pred petnajstimi leti in se na ravni članskih ekip trenira še sedaj. Več kot treh treningov nima nobena ekipa, razen na začetku sezone, ko se pripravljajo. Vendar to ne traja dolgo. Med letom se trenira malo tudi zaradi zasedenosti telovadnic, čeprav pri Bregu nimamo teh problemov. Igralke so tudi preobremenjene z drugimi dejavnostmi, več pa niso pripravljene trenirati tudi zato, ker nimajo ne vem kakšnih posebnih ambicij. Prav z združitvijo bi veljalo ta vprašanja razjasniti in se opredeliti za radikalne spremembe v pristupu do treninga, predvsem glede števila ur treningov. Le tako lahko ujamemo razvoj italijanske ženske odbojke. Tako kot treniramo pa se lahko kvečjemu borimo za obstanek v raznih ligah.»

SUŠTERŠIČ: «Mogoče je razlog tudi v tem, da igralke diktirajo trenerju, koliko treningov naj imajo. Če bi trener imel na razpolago večje število kvalitetnih igralcev, bi v

Pri naši okrogli mizi je bil govor tudi o mladinski ekipi Friulexport. Na sliki: združena ekipa (v svetlih dresih) v slovenskem derbiju proti Bregu v okviru finalnega srečanja za pokrajinski naslov deklic

ekipi prišlo do večje konkurence. Tako pa se lahko del ekipe odloči, da gre smučat in proti temu trener ne more nič.»

LOGAR: «Če je trener dober, izbere tak sistem, ki je primeren za psihofizične lastnosti igralcev. Mislim, da je Jurman izbral dober sistem, ker več ni bilo mogoče doseči, čeprav drži, da napadalke niso maksimalno izrabljene. Napredujemo ali ne? Če italijanske igralke trenirajo šestkrat, mi pa trikrat, potem nazadujemo. To je čisto preprosta kmečka logika, o kateri ni kaj razpravljati. Problem je torej le v pomanjkanju treningov.»

PETERLIN: «Zašli smo na zelo široko področje. Vprašanje je, kaj je za nas merilo. Italijanska odbojka? Kakšna? Strinjam se, da se moramo zglodovati po ekipah A-1 in A-2 lige, vendar to odpira celo vrsto vprašanj. Kakšen je naš trenerski kader? Če iz takega števila igralcev, kakršnega imamo na voljo, še ni zraslo nekaj vrhunskega, pomeni, da delajo naši trenerji poprečno. Iz izkušnje lahko rečem, da še vsakič, ko je bil razpisan katerikoli natečaj ali predavanje, ni našim klubom uspelo, da bi svoje trenerje usmerjali na izpopolnjevanje. Isto velja tudi za tečaje, ki jih prireja odbojarska zveza. Je pa tudi drugo vprašanje. Naši trenerji niso profesionalci, kakršne imamo na primer v sorodni organizaciji Glasbene matice. Gre za ljudi, ki se s trenerskim poslom ukvarjajo enostavno zato, ker jim je to všeč. S tem vprašanjem je povezano še vprašanje odborniškega kadra. Tudi v tem primeru gre za vrsto navdušencev, ki ne znajo niti urejati sedaj obvezne knjige IVA, kaj šele, da bi krpali in vodili neko strokovno politiko na tem področju. Igralci in igralke res ne trenirajo več kot trikrat na teden, vendar so sploh sposobni trenirati več? To vprašanje je povezano s problematiko naše manjšine. Dajem primer iz svojega društva. Najmlajše igralke trikrat na teden pojejo pri 'Veseli pomladi', trikrat na teden zahajajo h Glasbeni matici, dvakrat obiskujejo tečaj angleščine. To ne velja le za posameznice, temveč za vse, ker je pač taka moda. Se lahko vsemu temu odrečemo, ko specifika naše manjšine, ne samo nakazuje, ampak tudi veleva, da moramo biti povsod prisotni in moramo povsod doseči čimveč?»

SUŠTERŠIČ: «Potem si moramo v športu biti na jasnem, kaj hočemo: tekmovalnost ali rekreacijo?»

Letošnje leto le poskusno?

● Rečeno je bilo, da je letošnje leto poskusno. Ali so že dani pogoji, da se dogovor med društvi obnovi in utrdi oziroma ali obstajajo in katere so alternative združevanju moči?

MOHOR: «Mislim, da smo letos šele postavili temelje. Še ne vemo, ali smo v čem pogrešili. Če smo, bomo to v kratkem izpili. Vsekakor mislim, da je osnova dobra. Upam le, da bo k sodelovanju pristopila tudi Sloga.»

J. BAN: «Dogovor bomo obnovili ne glede na letošnje rezultate. Po enem letu se da še marsikaj izboljšati. Merilo za obnavljanje sodelovanja nam ne bo ekipa Meblo, temveč ekipa Friulexport. Če bo imela uspeh, kakršnega od nje pričakujemo, se bo dogovor med društvi gotovo utrdil. Če smo se pač odločili za tak korak, moramo biti dosledni, ker vsakoletno spreminjanje načrtov ne vodi nikamor. Morda, ko bi imeli v vsakem društvu dovolj dobrega trenerja za mladinsko ekipo, bi nam ne bilo treba združevati tudi mladih in bi se lahko omejili le na članice. Tudi jaz pa upam, da se bo sodelovanju odzvala tudi Sloga.»

SUŠTERŠIČ: «Mogoče ne brez manjših napak, vendar se mi zdi, da smo delo z ekipama dobro zastavili. Peša pa organizacijska plat. Naloga nas odbornikov je v tem, da se na napakah izučimo. Strinjam se, da je to šele poskusno leto, kolikor sodelujejo le štirje klubi, manjka torej še Sloga. Nočemo dveh taborov. Nujno je tudi, da se znova čimprej sestanemo in pregledamo, kako bomo skupaj delali v novi sezoni.»

ŠKERK: «Prepričana sem, da se bo dogovor med društvi obnovil in upati je, da se mu bodo odzvala vsa društva, ki gojijo odbojko.»

GRUDEN: «Pot je jasna. Združevanje je edino, ki kam vodi. Čimprej pa je treba postaviti konkretne cilje za prihodnje leto, da bo vsako društvo vedelo, katere so njegove zadolžitve, s kom bo razpolagalo in tako naprej.»

SOSIČ: «Zaenkrat Sloga ostaja pri svojem programu. Po končani sezoni bomo ugotavljali, katere so svetle in temne točke in se bomo o teh pogovorili. Kaj bo, tega trenutno še ne vemo.»

Sklepna misel

● In še sklepna misel o nocojšnji okrogli mizi.

SUŠTERŠIČ: «Mislim, da bi bilo treba v kratkem organizirati okroglo mizo med predstavniki športnih panog in političnimi voditelji, da bi se odločili za enotno in jasno športno politiko. Sicer bomo še naprej delali vsak po svoje in brez jasnih načrtov. Dogaja se tudi, da kar naprej ustanovljamo in si izmišljujemo nove panoge, v resnici pa nas je številčno vedno manj.»

UŠAJ: «Okrogle mize so priložnost več, da širšo javnost seznanimo s tistimi težavami, ki na sobotnih tekmah ne pridejo do izraza. Zato so koristne. Pripomorejo tudi k temu, da se sobotne tekme odvijajo v bolj sproščenem vzdušju, še zlasti, če so konstruktivne, kot je bila nocojšnja.»

PETERLIN: «Vsako soočenje je koristno. Ker smo se dotaknili tako široke problematike, je prav, da po tej poti nadaljujemo, mogoče že februarja, ko bo ZSSDI izdelalo podrobno analizo o demografskem stanju na Tržaškem. V odbojarskem svetu ni novost, da se sestajamo in razpravljamo. Pred dvema letoma smo imeli posvet o odbojki. Ugotavljam, da se težnje sedaj popolnoma razlikujejo od takratnih. To pomeni, da je naša odbojka v bistveni evoluciji. Ta, kot tudi druge okrogle mize bo prav gotovo imela širši odmev v javnosti in upam v pozitivnem smislu.»

Odbojkarice Mebla med prvenstveno tekmo proti ekipi Volley Club iz Conegliana. Na sliki: naše predstavnice v napadu

Okroglo mizo vodil: Branko Lakovič, sodelovala: Aleksander Koren in Igor Može

Naročnina: Mesečno 10.000 lir - celoletna 120.000 lir. - V SFRJ številka 15.000 din, naročnina za zasebne mesečno 180.000, letno 1.800.000 din, za organizacije in podjetja mesečno 250.000, letno 2.500.000 din
 Poštni tekoči račun za Italijo
 Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374
 Za SFRJ - Ziro račun 50101-603-45361
 ADIT - DZS 61000 Ljubljana
 Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 23 mm) 39.000. Finančni in legalni oglaš 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglaš 550 lir beseda. Ob praznikih: povišek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku ali upravi, iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.

primorski dnevnik

4. januarja 1984

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
 Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
 GORICA Drevored 24 maggio 1
 Tel. (0481) 83382 - 85723
 ČEDAD Stretto De Rubis 20
 Tel. (0432) 731190
 Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

V boju za kruh je v Tuniziji izgubilo življenje 15 ljudi

TUNIS — V spopadih med demonstranti in policijo je padlo 15 Tunizijcev, več desetih pa je bilo ranjenih. Demonstracije so državljani prirredili v znak protesta ob vladni 100-odstotni podražitvi kruha in nekaterih drugih, za prehrano prebivalstva pomembnih jestvin.

Neredi so najprej izbruhnili v južnem delu države, v pokrajini Chott - el - Djerid, kjer je depresija izsušenega slanega jezera in od koder se proti jugu razprostira Sahara. Ta predel je bil vedno najbolj reven, ker nima pogojev za samostojno preživljanje.

Nemiri so nastali že prejšnji četrtek in vlada premiera Bourghibe je o njih šele včeraj sporočila, da jih podpihujejo «brezposelni, nepridipravi in družbeni ureditvi nasprotujoči provokatorji.»

V resnici gre za izbruh nezadovoljstva, ki je toliko bolj upravičeno, kadar vladni ukrep prizadene prav tista jedila, na katerih počiva sicer skromen način prehrane in tistih ljudi: kruh in otrobi za pripravo «cuscusa». Dodati moramo še to, da je jugovzhodni del Tunizije pod vplivom sosednje Libije. V ta predel je pred štirimi leti vdrla v Libiji izučena oborožena skupina. Po nekaterih virih naj bi kakšnih 60.000 Tunizijcev živel v delalu v Libiji, kjer so se naužili Gedafijevih naukov in kjer so jih naučili veččin gverilskega vojskovanja. Z južnih pokrajin se je upor proti podražitvi razširil

v Kasserino in kasneje v Gabés, eno glavnih tunizijskih pristanišč. Včeraj pa so se manifestacije razširile še na nekatere četrti glavnega mesta samega. Manifestanti, ki so povečini brezposelni in gimnazijci, so oropali trgovine, razbili izložbe in s kamni napadli avtobuse in tudi osebne avtomobile. Kakor hitro se je pojavila policija, so se porazgubili.

Vlada je bila pripravljena na izbruh nezadovoljstva, vendar je njegov obseg presegel njena predvidevanja. Predsednik vlade Mzali je ob podražitvah napovedal ukrepe v korist socialno ogroženih in tudi enotni sindikat je «razumel» podražitve. Po vladnih novicah naj bi režimu nasprotni agitatorji v južnih, tradicionalno vladni nasprotnih pokrajinah izkoristili podražitve za podpihovanje protivladnih demonstracij.

Po vladnih trditvah so v spopadih s policijo izgubile življenje štiri osebe, sindikalni krogi pa navajajo 15 ubitih in več desetih ranjenih. Najmanj osem ljudi je bilo ubitih v Gafsi, tri v Kasserini in štiri v bližini mesta Gabés.

Opzijska socialdemokratska stranka je obsodila silo, h kateri so se zatekli demonstranti, z ostrimi besedami pa je zavrnila tudi brutalno vladno reakcijo. Ob tem isti viri navajajo, da so žrtve padle pod vladni strel.

ŽRTEV KAMORE

Komaj dveleten otrok, Silvio Jervolino, je bil v ponedeljek v Ottavianu žrtev obračunavanja med kamoristi. Mali Silvio je bil namenjen s stricem Salvatorejem Prisco na kratek sprehod, ko so ju napadli pripadniki neke kamoristične tolpe. Otrok je bil pri prči mrtev, medtem ko so Prisco sprejeli na zdravljenje s strogo pridržano prognozo, Prisco, ki je veljal za Ottavianu za Cutolovega privrženca, je zapustil mesto pred nekaj meseci, potem ko je bil ubit neki njegov prijatelj. V Ottavianu se je vrnil v sredini decembra in živel zelo odmaknjeno.

Za ugrabljeno Patrizio zahtevajo 3 milijarde

BOLOGNA — Novo leto začnjam s starimi problemi, pravilneje, začnjam ga s tistimi kriminalnimi dejanji, po katerih zavzema Italija med omikanimi državami zavdljivo visoko mesto. Tokrat bo beseda tekla o ugrabitvah. Kdo ve koliko desetih ugrabljencev je Silvestrovo noč preživel v verigah. Med temi je bila tudi 28-letna Patrizia Bauer, hči uvoznika glasbil Hansa Bauerja. Patrizio, ki je vodila očetovo podjetje, so 2. novembra ugrabili med povratkom z dela.

Nekaj dni po ugrabitvi je družina zaprosila za tiskovni molk, 7. decembra pa je poslala ugrabiteljem prvo sporočilo, da so naredili vse, kar je bilo v njihovi moči, da bi se približali zahtevani vsoti treh milijard lir, vendar Bauerjevi tudi s prodajo hiše ne bi zbrali več kot eno milijardo.

Bolonjska kvatura je včeraj časnikarjem posredovala dogovorjeno sporočilo med družino Bauer in ugrabitelji, ki se glasi takole: «Pripravljene smo prodati tudi hišo, samo da bi se hči vrnila v naš družinski krog. Pošredujte mi vesti o njej.» Po objavi teh vrstic v časnikih bodo ugrabitelji spoznali, da je družina pripravljena plačati.

«Tako sem ravnal, kot so zahtevali ugrabitelji! Ker takšno sporočilo pomeni, da sem pripravljen plačati celotni znesek, moram dodati, da je

Patrizia v rokah poklicnih ugrabiteljev, ki bodo lahko preverili moje premoženjsko stanje in spoznali, da sem se do tolikšne mere zadolžil, da že več ne verjamejo v mojo sposobnost, da s premoženjem pokrijem najeta posojila. Ne barantam za življenje moje hčere. Lahko plačam samo eno tretjino zahtevane odkupnine. To je vse, kar premorem, obljubim pa, da se bom obnašal lojalno.»

Po tem dramatičnem sporočilu očče pričakuje od ugrabiteljev dokaz, da je njegova hči še živa.

Sodobni Odisej z Rodosa

ATENE — V 15 letih so trikrat obpluli zemljo in obiskali 147 držav. Protagonisti nenavadne pustolovščine so grški ribič Tasos Gumas, ki so ga časopisi že prekrstili v sodobnega Odiseja, njegova žena Marija in hčerka Rebeka. Družina Tasos se je pred nedavnim vrnila na rodni otok Rodos, ko si bo nekoliko opomogla in se odpočila, pa bo krenila znova na pot.

Tasos Gumas je z družino odplul 9. aprila 1967 s svojo 9-metrsko ribiško ladjico, ki je bila komaj kos Sredozemskemu morju. Znanci so mislili, da si želi Tasos poiskati novo domovino, kraj, ki mu bo rezal manj tenke rezine kruha. Za resnične Tasosove pustolovščine so zvedeli šele v zadnjih dneh iz feljtonov, ki jih je objavil grški tisk.

«Marija I.», tako je bilo Tasosovemu čolnu ime, ni dolgo zdržala naskoka valov, a pogumni družini je prišlo na pomoč brodar Onassis in ji pomagal do nove, za oceansko plovbo bolj primerne «Marije II.». Vendar

tudi ta jadrnica ni zdržala sile Indijskega oceana. Še sreča, da je pustolovsko družino iz neurja rešila grška tovorna ladja.

Vendar Tasos se ni vdal: kupil je avto, s katerim se je vrnil do arabskih emiratov, kjer je kupil «Marijo II.», s katero se je po petih letih plovbe vrnil na rodni otok Rodos. Sreča jim je bila med zadnjo etapo dokaj naklonjena, le v Sredozemlju bi jo kmalu skupili, ko se jim je sredi neurja pokvarila črpalka in so morali prazniti svojo «orehovo lupino» kar z vedri. «Vendar se nismo prestrašili — je izjavil Tasos nekemu grškemu reporterju — saj morje izredno spoštujemo, spoznali smo njegova čuda in postali z njim prijatelji.»

Tasos, ki je pred kratkim slavil svoj 56. rojstni dan, ne bo dolgo počival doma. Komaj bo zbral dovolj denarja bo spet odplul, da obišče Karibsko otočje in vse ostale države, članice OZN, ki jih med prvim potovanjem še ni obiskal.

V Comisu polemike med škofom in mladimi župniki

Božji tempelj je lahko v Marsovem svetišču?

COMISO — V Marsovem templju je lahko prostora tudi za Kristusovo cerkev? To vprašanje so si zastavili nekateri mladi sicilski duhovniki v homelijah ob Božiču in Novem letu in s tem načeli nepričakovano polemiko s svojim škofom msgr. Angelom Rizzom iz Raguse.

Jabolko spora je bil temeljni kamen nove cerkve, ki jo gradijo v ameriškem raketnem oporišču v Comisu (tu bodo namestili manevrirne rakete) in ki ga je msgr. Rizzo blagoslovil. Dogodek ni imel do zadnjih dni nobene odmevnosti in le pisatelj Leonardo Sciascia je polemično ocenil škofovsko gesto, medtem ko so ostali molčali.

Kritike in pomisleki pa so se nepričakovano porodili v cerkvi sami. Mlajši duhovniki, ki so se angažirali v boju za mir, so v božičnih in novoletnih homelijah poudarili, da «nas kristjane žali, da je v Marsovem templju tudi Kristusov tempelj.» «Žali me — je dodal župnik Paolo Grigio — da v raketnem oporišču gradijo cerkev, vredno 4 milijarde lir, ki jo bodo posvetili «Kristusu, našemu miru». Mladi, ki se borijo za mir in sožitje — je dodal župnik — pa čeprav niso krščeni, izpričujejo božjo voljo in Bog je z njimi.»

Na te kritične pripombe je škof Rizzo odgovoril, da «ni omikano pregnati gostov» in je na

glasil pomen dejstva, da je lahko govoril o miru v raketnem oporišču. Dodal je tudi, da vojaki, ki služijo v Comisu niso ne Reagan ne Andropov, pač pa preprosti ljudje, ki so prišli v Comiso, da bi pomagali Evropejcem v obrambi miru. Zavrtni blagoslov temeljnega kamna tiste cerkve bi bilo isto kot postavili pod vprašaj vojaške kaplane. Ali zanikamo svojo identiteto na verski ravni ali pa jo ohranimo tudi, ko smo na fronti.»

Ostaja pa vprašanje: če SZ s svojimi raketami ogroža mir v Evropi in svetu, ali ga Američani, kot meni msgr. Rizzo, res branijo?

Miki Muster:

Gusarji

(50.)

V Španiji zaplenili 32 kg kokaina

MADRID — Španska policija je pred nekaj dnevi (novico pa so sporočili včeraj) onesposobila mednarodno tolpo prekupevalcev z mamili. Preiskovalci so aretirali šest ljudi in zaplenili 32 kilogramov čistega kokaina, katerega vrednost na črni borzi presega 24 milijard lir. Odkritje mamila in aretacija tolpe tihotapcev je zopet dokaz, da Španija postaja eno od glavnih svetovnih tržišč kokaina, obenem pa tudi eden glavnih porabnikov te vrste droge.

Izreden novoletni ulov

ATENE — Grški ribič Stamathis Kontoyannis se lahko ponaša z res izrednim ulovom: na prvi dan leta je namreč ujel 9 metrov dolgega morskega psa, ki se je zapletel v njegovo mrežo.

Kontoyannis, ki živi in dela v vasi Makri (zahodna Trakija) je tudi na Silvestrovo kot običajno spustil svoje mreže nedaleč od izliva reke Evros. Naslednjega dne pa je s presenečenjem ugotovil, da se je v mrežo ujel 9 metrov dolg in poltretjo tono težak morski pes. Ribič je ugnal pošast po napornem dveurnem boju.

Škotski gradovi gredo dobro v denar

LONDON — Škotski gradovi so spet v modi. Ugotovitev izhaja iz statistik največje britanske družbe za kupoprodajo nepremičnin, ki je v lanskem letu prodala več gradov britanskim pa tudi ameriškim in japonskim kupcem. Vse sta privabila čar srednjeveških gradov pa tudi dokaj ugodna cena.

Tako si je neki britanski industrijec zagotovil Ershallski grad za 160.000 funtov, podobno vsoto pa so iztržili tudi za dobrega pol stoletja stari grad Guthrie. Cena ni pretirana če pomislimo, da je za stanovanje v Londonu treba odšteti okoli 100.000 funtov (240 milijonov lir). Kupčija leta pa je bil grad Niddy-Seten, ki ga je kupec odnesel za 7.000 funtov (16 milijonov lir) vključno s posestvom in tradicionalnimi strahovi vred. Edini problem je, da ga morebitna popravila ne bodo veljala manj kot milijon funtov.